

**Національний університет
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**

**Серія
«ВЧЕНІ НаУКМА»**

Юрій Миколайович Бажал

Біобібліографічний покажчик

Київ 2011

УДК 012: 330.1
Б 16

Редакційна колегія серії :
В. П. Моренець (голова)
В. Є. Панченко, Л. І. Кострова, Т. О. Ярошенко,
Л. Є. Мечова (секретар)

Бажал Юрій Миколайович : біобібліогр. покажч. / [уклад. Т.О. Патрушева ;
авт. вступ. ст. Ю. М. Бажал] ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія»,
Наук. б-ка. – К. : НБ НаУКМА, 2011. – 64 с. – (Сер. «Вчені НаУКМА»).

Юрій Миколайович Бажал

Від укладача

Біобібліографічний покажчик праць з серії «Вчені НаУКМА» виходить до 60-річного ювілею доктора економічних наук, професора, викладача кафедри економічної теорії Національного університету «Києво-Могилянська академія», академіка Академії наук вищої школи України, члена-кореспондента Академії технологічних наук України Юрія Миколайовича Бажала. До сфери професійної зацікавленості вченого входять дослідження в галузі економічної теорії технологічних змін, державної інноваційної політики, інноваційної моделі економічного зростання, знаннєвої економіки, еволюційної та інформаційної економіки, сучасної економічної теорії, історії української економічної думки. Юрій Миколайович входить до редакційних колегій багатьох наукових фахових видань, є учасником авторитетних форумів та членом Європейських професійних асоціацій.

У вступній статті «Автобіографія творчого шляху» автор зосередився переважно на подіях, що вплинули на формування його як ученого та викладача. «Основні дати життя і діяльності» містять відомості (розташовані в хронологічному порядку) про освітню підготовку, досвід професійної діяльності, гранти міжнародних освітніх та дослідницьких програм.

Бібліографічна частина покажчика структурово складається з 2-х розділів.

У розділі «Матеріали про вченого» зібрано та подано матеріали, в яких висвітлюються різні аспекти наукової та педагогічної діяльності науковця. Бібліографічні описи друкованих джерел анотовані.

Другий розділ «Бібліографія друкованих праць» містить бібліографічні описи праць за різні роки (починаючи з першої публікації – 1969 р.), що дає змогу представити багатогранність творчого та наукового шляху Ю.М. Бажала, його вагомий науковий доробок на ниві економічної науки.

Для зручності користування покажчик побудовано за хронологічним принципом. У хронологічних межах матеріал розташований у загальному алфавіті: наукові статті з часописів та збірників, монографії або розділи з книжок, матеріали доповідей на конференціях, методичні розробки тощо. Роботи, у яких Юрій Миколайович був упорядником, рецензентом або редактором подаються у кінці відповідного року видання з поміткою «Упоряд.», «Рец.», та «Ред.». Відгуки та згадки на праці Ю.М. Бажала подано в об'єднаному бібліографічному описі. Видання іноземними мовами розташовано в кінці абетки у певних хронологічних межах.

Більшість робіт, включених до покажчика, переглянуті de-vizu. Ті джерела, які не вдалося розшукати, позначені астериском*. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено у відповідності з діючими Державними стандартами України. Бібліографічний опис джерел виконаний мовою видання. Опис нормалізується відповідно до правил сучасного українського правопису. Відбір матеріалу закінчено у вересні 2010 року.

Довідковий апарат видання складається зі вступної статті, «Від укладача», розділу «Основні дати життя і діяльності», іменного покажчика.

У розшуку матеріалів до біобібліографії було переглянуто літописи друку України, використано каталоги та фонди Національної бібліотеки ім. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України, мережа Інтернет. Укладач висловлює щире подяку професору Юрію Миколайовичу Бажалу за надані матеріали та активне сприяння в укладанні біобібліографічного покажчика.

Сподіваємось, видання стане у нагоді науковцям, студентам, викладачам та всім кого цікавлять проблеми, досягнення та розвиток економічної науки в Україні.

Автобіографія творчого шляху

Назва цього нарису віддзеркалює намір автора зосередитися переважно на подіях, що вплинули на формування його як ученого і викладача. Напевне, саме такий аспект відповідає жанру біобібліографічного покажчика наукових праць.

Бажал Юрій Миколайович, тобто автор, народився у славетному місті Одесі 26 листопада 1950 року в сім'ї аспіранта і молодого викладача Одеського кредитно-економічного інституту – Бажала Миколи Гавриловича. Мати – Бажал (у дів.: *Нечпай*) Ніна Іванівна, тоді працювала дільничним лікарем поліклініки на Пересипі (промисловий район м. Одеси). Коріння родин батьків перебувають у Роменському районі теперішньої Сумської області. У м. Ромни вони і познайомилися ще до війни. Тато був ветераном і інвалідом війни, яку пройшов у діючих військах: з 1941-го – командир протитанкової гармати, до 1944-го, коли у 23-річному віці мав звання капітана і командував мінометним дивізіоном (батальйон). Брав участь у битвах під Сталінградом, на Курський дузі, пройшов з боями всю Україну, визволяв Румунію, Угорщину. Нагороджений багатьма бойовими орденами і медалями, був представлений на присудження звання Героя Радянського Союзу. Мав три важкі поранення, в останньому втратив праву руку. Як фронтовика, його запросили до Одеси стати студентом. Після закінчення Одеського кредитно-економічного інституту з червоним дипломом і вступу до аспірантури він одружився і моя мати, яка після закінчення Харківського медичного інституту на той момент працювала лікарем-терапевтом залізничної ділянки станції Верхівцеве Донецької залізниці, переїхала до Одеси.

Усе подальше життя моїх батьків було пов'язане з Одеським інститутом - спочатку «кредитно-економічним», потім «народного господарства» (тепер - Одеський державний економічний університет), де тато пройшов шлях від аспіранта до проректора з наукової і навчальної роботи, довгий час був завідувачем кафедри кредитування і розрахунків, а мати з 1963 року стала викладачем медицини (терапевтичний цикл) і латинської мови для студенток, які в інституті отримували також кваліфікацію медичних сестер. Після смерті батька в 1984 р. колектив інституту гідно вшанував його заслуги – присвоївши ім'я професора М.Г.Бажала науковій лабораторії кафедри. Мати не надовго пережила чоловіка – померла в 1986 році. Важким ударом для всієї родини була передчасна смерть після тяжкої хвороби у 1981 році мого брата Володимира (1959 р.н.).

У родинних спогадах не згадувались якісь видатні пращури. За переказами, що передавались усно, мій родовід представлений простими українськими козаками-землеробами та купцями, що з них вийшли. Але у наші часи і з батьківської, і з материнської генетичних ліній походять чимало науковців – докторів і кандидатів наук. Наприклад, брат батька – Бажал Іван Гаврилович – став відомим українським ученим з колоїдної хімії, доктором наук, професором, лауреатом Державної премії у галузі науки і техніки, його син став кандидатом наук в Україні, а потім отримав ступінь PhD у Франції. Двоюрідна сестра матері стала доктором економічних наук, а старший брат матері – Олександр, який загинув на війні, був кращим математиком школи і району. До особливої відзнаки роду можна віднести моє прізвище, яке має наголос на першому складі. За правилами мови наголос повинен бути на другому складі, але родинний переказ наполягає, що прізвище звучить з наголосом на першому. Це вказує на його давню ще дохристиянську генезу, вірогідно від старослов'янського імені Ба́жен, де акцентується саме перша голосна.

Коли я народився, наша сім'я проживала у кімнаті в комунальній відомчій (інститутській) «квартирі» на вул. Колонтаєвській (район так званої «Молдованки»). Написав «квартирі» у лапках, бо не знайшов відповідника тому явищу, яке ще називали «одеський дворик». Це коли окремі кімнати виходять дверима на галереї, які розташовані по периметру повітряного колодязя, чотири стінки якого – з галереями, де розвішані

випрані різнокольорові речі, що для романтика може нагадати майоріння прапорців на шпангоуті велетенського вітрильника, - утворюють власне «дворик». Кількість галерей відповідає кількості поверхів будинків, а число кімнат такої «комуналки» не піддається звичайному розрахунку. Каналізації і водопроводу ці «дворики» не мали, унизу на подвір'ї центром громадського життя була водонапірна колонка, а десь у глибині двору ховався типовий радянський «громадський» туалет, яким міг скористатися також будь який перехожий. У цій одеській етнографічній екзотиці я прожив немовлям біля року і, зрозуміло, нічого не пам'ятаю, але саме тут через 20 років фактично було висіяне зернятко, з якого розвинувся мій основний науковий шлях. У 1971 році у цій відомчій комунальній «квартирі» ще мешкав мій викладач – тоді кандидат економічних наук Чернявський Олександр Павлович (потім доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри), який погодився проконсультувати мене щодо вибору теми письмової наукової роботи для вступу в аспірантуру Інституту економіки Академії наук УРСР у Києві. Ця консультація відбулась у нього вдома, де знаходилася добірна наукова бібліотека. Пізніше я більш докладно опишу цю подію.

Наступним відомчим житлом для нашої сім'ї на вісім років стала кімната в комунальній квартирі, що була розташована прямо в корпусі інституту, який тоді займав будівлю теперішнього центрального корпусу Одеського політехнічного інституту. У кімнатах цієї комуналки мешкали сім'ї молодих викладачів і мені здавалося, що «увесь інститут» ходив до них у гості. Специфікою такого способу життя була постійна особиста комунікація мешканців, яка у багатьох своїх вимірах відбувалася прямо на подвір'ї, де перманентно перебували діти викладачів (у кімнатах не було ні місця, ні телевізора). Тому і хазяї, і гості не оминали увагою цю дитячу компанію. Отже, я ріс при інституті як „син полку” і більш-менш змістовно сприймав його за тодішньою назвою – Одеський кредитно-економічний інститут (ОКЕІ). Ми, діти, називали його ОКЕЙ. Більшість з молодих викладачів - мешканців цих відомчих комунальних квартир і їхніх гостей, у подальшому стали відомими українськими вченими - академіками, професорами, докторами наук. Чимало з них переїхали до Києва і Москви. Безумовно, багатьох я не пам'ятав, але, вже будучи професійним науковцем, час від часу потрапляв у ситуацію, коли на конференціях чи інших заходах до мене раптом підходив хтось з авторитетних вчених і казав: «Юра, а ти пам'ятаєш, що я тебе малого на руках носив?».

Зазначені події відбувалися у будинку, що потім став (і зараз є) центральним корпусом Одеського політехнічного інституту. Батько як проректор з наукової роботи був у центрі боротьби керівництва ОКЕІ за збереження свого розташування на цій території, дуже перспективної для подальшої забудови. Згаданий корпус оточували зелена паркова зона і сади. Пізніше в бібліотеці я натрапив на дореволюційну карту Одеси і з подивом довідався, що у ті часи це була територія ботанічного саду. ОКЕІ не зміг її відстояти – переміг тодішній ректор політехнічного С.М.Ямпольський. Переміг завдяки особистій дружбі з П.Шелестом – тодішнім першим секретарем ЦК Компартії України. Так вийшло, що у Києві я 15-ть років працював у відділенні Інституту економіки АН УРСР, яким керував академік С.М.Ямпольський. Саме він докладно і часто розповідав мені, як «воював» з моїм батьком за згадану територію, але при цьому завжди виказував велику пошану до батька. Причём, якщо у кімнаті були інші люди, він їм обов'язково з теплотою і якимось особливим пієтетом повідомляв, чий я син, і нерозривно виникала тема одеського періоду його життя.

Перший і другий класи початкової середньої освіти навчався у школі №57 імені Героя Радянського Союзу О.М. Орлікова, що розташована біля Кулікового поля. Це була сильна школа і я був майже відмінником. У 1959 році моя сім'я отримала окрему двокімнатну квартиру і ми переїхали жити «на Фонтан» на вул. Перекопської дивізії (зараз – Фонтанська дорога), 14 (цей мікрорайон називався - «шоста з половиною станція Фонтану»). Тоді це було приморське передмістя і трамвайні зупинки іменувалися

«станціями». Міська забудова тільки починалася і на момент нашого переселення у цьому районі ще не було «нормальної» школи. З цієї причини у третій клас я ходив до одноповерхового будинку школи на 9-й станції Фонтану, двері класів якого через невеликий тамбур виходили просто на велику трав'яну галявину. У ті часи Одеса переживала футбольний бум. Місто було поділено на прихильників команди «Чорноморець» і команди «ОДО» (Одеський дім офіцерів). Матч між цими командами другої ліги за градусом пристрастей значно перевищував теперішні зустрічі «Динамо» (Київ) – «Шахтар» (Донецьк). Всі грали у футбол. У нашій школі уроки виконували функцію перерв між таймами. Хлопці приходили до школи перед уроками і починали гру, продовжували на перервах, які тривали довше визначеного часу, і залишалися після занять для продовження футбольних баталій. Для мене наслідком такого вельми приємного «навчання» було те, що коли у четвертий клас я пішов у новозбудовану «нормальну» школу (№38), то з половини предметів мав трійки. Тільки у десятому класі я наблизився до пропорції оцінок, що дає право на «срібну медаль», але фінішний спурт запізнився, бо «ліміт» медалістів уже був визначений і вичерпаний.

Нова школа мала високопрофесійний педагогічний склад і грізного директора. Тоді всі сильні випускники мріяли стати студентами політехнічного інституту. Я був серед відмінників з математичних дисциплін і фізики, тому мій намір вступати до Одеського інституту народного господарства («нархоза») викликав здивування. Проте я був відмінником і з суспільних дисциплін. Особлива відповідальність існувала відносно предметів з історії. Десь у сьомому класі вчителька з історії оголосила, що за всі роки навчання з цього предмету у мене не було жодної поточної оцінки нижче п'ятірки. Це був виклик. Далі я не міг не готуватися ретельно до кожного уроку з історії, але це не було тягарем – завжди любив цей предмет і постійно застосовую історичний метод у своїх наукових дослідженнях. Проте головною причиною вибору вищого навчального закладу (ВНЗ) став описаний вище статус «сина полку» - я завжди знав, що буду вчитися в ОКЕІ, який на момент отримання мною середньої освіти (1967 р.) вже рік називався «нархозом».

Переimenування Одеського кредитно-економічного інституту в Одеський інститут народного господарства було пов'язано з революційними подіями, які відбувалися у ті часи і в економіці країни, і у вищій економічній освіті. Це був період так званих «Косигінських реформ» (готувалися з кінця 50-х років, формально розпочалися у 1965 році), період створення і формування нової концепції «ринкової планової соціалістичної економіки» та відповідної системи управління. Глибина і якісна складова змін у пануючих ідеологемах були у цих перетвореннях набагато більші ніж у трансформаційному періоді «від плану до ринку» 90-х років минулого сторіччя. Наприклад, у ті часи (перед і під час зазначеної реформи) було перекладено російською більше основних «західних» економічних робіт з ринкової економіки, ніж у період економіки «перехідного періоду»; а такі журнали, як «ЭКО», «Проблемы управления», «Экономическая газета» та інші постійно друкували матеріали, які сьогодні можна знайти у підручниках з менеджменту, маркетингу, стратегічного управління тощо. Вся ця інформаційна лавина повинна була створити ґрунт для формування нової теорії і практики застосування ринкових відносин в умовах планової економіки.

У наші часи важко усвідомити ступінь революційності тих змін. Для цього треба згадати, що у Радянському Союзі на початку 30-х років минулого століття економічна теорія, що вивчає об'єктивні економічні закони соціалізму, була заборонена як явище, а найбільш яскраві вчені-економісти були репресовані і потрапили у сталінські табори з ярликом-вироком «буржуазного професора». Комуністичні ідеологи того часу вважали, що об'єктивна економічна теорія з власними природними категоріями і законами (вірніше, як тоді треба було формулювати – з претензією на об'єктивність, бо «буржуазні» вчені розглядалися як «продажні апологети капіталізму») може існувати тільки стосовно умов

ринкової стихійної економіки, а у плановій соціалістичній економіці все вирішує воля комуністичної партії, а не економічні закони.

Тому до згаданої реформи у радянських ВНЗ економічні дисципліни викладалися виключно у форматі вивчення партійних рішень з економічних питань, а також методів і процедур економічних розрахунків, які необхідні для функціонування підприємств і контролювання їхньої діяльності - бухгалтерського обліку, статистики, простого кількісного аналізу характеристик стану і динаміки розвитку окремих галузей, територій, особливості розміщення продуктивних сил тощо, та критики буржуазних соціально-економічних теорій. Тільки на початку 50-х років минулого сторіччя було поставлене питання про необхідність створення і розробки «політекономії соціалізму» як об'єктивної теорії та відповідних прикладних економічних наук. Цей процес отримав завершення під час реформ 60-х і завданням інститутів народного господарства стала підготовка не просто технічного персоналу - бухгалтерів і фінансових контролерів, а фахівців-економістів нової формації, які, будучи озброєними новим теоретичним знанням, творчо і ефективно використовують його в економічному управлінні в умовах планового ринкового господарства. Для цього були створені нові факультети і спеціальності, які відразу стали новаторськими, перспективними і престижними, що кардинально змінило імідж економічної освіти в країні. Саме на такий факультет (він називався «планово-економічний») Одеського інституту народного господарства я і вступив у 1967 році на спеціальність «планування промисловості».

Треба зазначити, що тоді одеський «нархоз» мав непересічний викладацький склад і виняткову атмосферу шанування наукового пошуку. Нинішній ректор Одеського державного економічного університету – Михайло Іванович Зверяков, випускник кафедри кредитування і розрахунків, з яким мене щасливо з'єднує і студентська молодість, і сучасна науково-педагогічна діяльність, часто згадує слова батька про те, що головною відмінністю університету від технікуму є наука. І, дійсно, цей ракурс був головним, коли дома обговорювалися інститутські справи. Наукова і видавнича діяльність домінували. Сьогодні, згадуючи минуле і переглядаючи полиці книжкової шафи, де стоять підручники, посібники, монографії, які були написані викладачами інституту та іншими авторами і подаровані батькові, розумію, що у студентські роки погано усвідомлював масштаб і рівень наукової роботи інституту.

Дома у мене є бібліографічний покажчик за 1946-1966 рр. «Финансы, деньги и кредит СССР» (Москва, Изд-во «Финансы», 1967), де представлено роботи «союзного» значення з цієї тематики. У ньому, окрім батька, можна побачити багато прізвищ співробітників кафедри, які постійно в дитинстві були десь поруч зі мною: М.М.Ямпольський, Є.Г.Вайнштейн, З.Л.Зайцева, М.Р.Ковбасюк, викладачі з інших кафедр. Ця видавнича діяльність продовжувалась і коли я був студентом. Регулярно видавалися підручники і навчальні посібники з всесоюзним і республіканським «грифом». Кількістю такого рівня власних науково-методичних видань на одну середньостатистичну особу професорсько-викладацького складу, думаю, могли похвалитися мало ВНЗ і в масштабах СРСР, звичайно окрім провідних московських. Назву тільки деякі з цих книг, що сьогодні стоять дома на полиці, і які мали всесоюзний „гриф” і визнання: М.Б.Богачевский. Финансы и кредит СССР (М., Экономика, 1964); Э.Г.Вайнштейн. Ревизия и контроль в банках (М., Высшая школа, 1974); Г.Г.Сисьмий, М.М.Ямпольский. Финансирование и кредитование сельскохозяйственных предприятий (М., Высшая школа, 1980); Финансирование и кредитование промышленности (под ред. Н.Г.Бажала, авторы: Н.Г.Бажал, В.Н.Добров, З.Л.Зайцева, В.И.Крашенинников, П.С.Котик, А.А.Солодчук (М., Высшая школа, 1982); Н.Г.Бажал, Э.Г.Вайнштейн. Операционная техника и учет в банках. Учебник, 3-е изд. (М., Высшая школа, 1987). Перелічені книги написані викладачами кафедри батька, але цей список професорів і доцентів одеського «нархозу», які мали авторитетні підручники і монографії, що видавалися у Москві та Києві, можна

продовжувати багатьма прізвищами, зокрема тими, хто викладав мені різні дисципліни: Боровий С.Я., Гольдберг А. М., Гулинський Я.П., Зернова Т.С., Ірошнікова І.І., Ковалевський В.В., Козлов В. С., Курдюкова Н.Г., Лозинський С.М., Осипов В.І., Охлоповська В.І., Покритан А.К., Поляцький В.Т., Сіваченко І.Ю., Чернявський О.П. та інші.

Значний вплив на мене мала і зовнішня кооперація інституту, найбільше ті зв'язки, які безпосередньо здійснювала кафедра кредитування і розрахунків, бо багато аспектів такої співпраці обговорювалися дома. Кафедра мала тісні професійні та людські стосунки з відповідними кафедрами Київського інституту народного господарства (сьогодні - Київський національний економічний університет), особливо із спорідненою. Батько часто зустрічався і товаришував з тодішнім її завідувачем - професором Берковим Миколою Тихоновичем (помер в 1991 р.), з ним одеська кафедра випустила навчальний посібник: Н.Т.Берков, Г.А.Величко, А.А.Солодчук. Финансирование и кредитование промышленности (Киев-Одесса, Вища школа, 1983). Батько добре знав наступника - професора Савлука Михайла Івановича і сьогоднішнього завідувача професора Мороза Анатолія Миколайовича. Творчі контакти підтримувались з багатьма відомими українськими вченими-економістами, серед них: академіки П.І.Багрій, М.Г.Чумаченко, С.М.Ямпольський, член-кореспондент В.І.Голіков, доктора економічних наук, професора І.М.Галь, В.Є.Козак, Д.В.Полозенко, В.М.Федосов, Т.І.Деревянкін і багато інших. Цей список можна продовжувати і за межі України - тісні професійні та людські стосунки викладачі одеського «нархозу» мали зі своїми колегами з провідних навчальних та наукових центрів всього Союзу.

Атмосфера наукової творчості в інституті передавалась студентам. Я досі пам'ятаю засідання наукових гуртків з політекономії, економіки підприємств, економічної географії, де у завзятих дискусіях формувалася творчий потенціал майбутніх відомих українських учених-економістів. З когорти студентів, з якими я вчився в один період і безпосередньо спілкувався в контексті наукової роботи, вийшло чимало провідних науковців і викладачів - докторів і кандидатів наук, професорів і доцентів: Михайло Зверяков, Віктор Коровкін, Юрій Козак, Віктор Огороднік, Роман Березюк, Олександр Кравець, Олександр Янковий, Валентина Улибіна, Юрій Шубартовський, Світлана Арутюнян, Володимир Лапін, Сергій Новіков та ін. Думаю, що знаходження у цьому інтелектуальному «кластері» викладачів і студентів заклало міцний фундамент наукового мислення і обумовило бажання стати професійним науковцем.

Перші дослідницькі навички були отримані мною під час роботи в наукових гуртках різного спрямування і підготовки доповідей на студентські наукові конференції, що проводилися в Одесі та Києві. Пам'ятаю їхні теми – це: сутність категорії прибутку при соціалізмі (ця доповідь була оформлена у вигляді першої моєї наукової публікації), проблеми впровадження нової техніки на одеських підприємствах (головним чином на Заводі сільськогосподарського машинобудування (так званий ЗОР) та заводі «Пищемаш» (що стало основою і дипломної роботи), розвиток приливної електроенергетики (використання енергії океанських приливів). Також під час навчання в інституті у мене була можливість отримати унікальні знання і досвід щодо проведення соціологічних досліджень з організаційно-управлінських питань на промислових підприємствах. Я увійшов до групи студентів, які спочатку пройшли курс теоретичної підготовки, а потім активно брали участь у реальних соціологічних дослідженнях на великих промислових підприємствах Одеси: проводили анкетування робітників і брали інтерв'ю у інженерно-технічного персоналу. Незабутнім був місяць навчальної практики в Німеччині (Німецька Демократична Республіка), де група студентів ОІНГ відвідала низку провідних промислових підприємств Лейпцига, Дрездена, Берліна. До джерел формування креативного мислення можна віднести і участь в команді КВК (КВН). Я грав в основному складі команди ОІНГ, яка в 1971 році стала чемпіоном Одеси серед ВНЗ і отримала право

виступати у вищій лізі СРСР. Ми підтвердили це право виступом на фінальній грі попереднього сезону в Ленінграді (ведучими були О.Масляков і С.Жильцова). Далі наша команда стала чемпіоном СРСР, але я тоді вже служив в армії (в інституті не було військової кафедри).

Призив до армії відбувся на початку листопада 1971 р., а до цього у вересні м-ці я успішно склав вступні екзамени до аспірантури Інституту економіки Академії наук УРСР у Києві. Таким чином, заняття в аспірантурі у мене розпочались через рік - після демобілізації. В армії я служив рядовим будівельного батальйону, який був розташований на березі ріки Дунай прямо на державному кордоні з Румунією між містами Кілія і Вілково Одеської області. У будівельних військах формат власне армійської служби тісно був поєднаний з організаційною структурою виробничого підприємства. Армійські відділення одночасно були виробничими бригадами, які працювали у складі і під керівництвом цивільного будівельного тресту. Тому така служба в армії надала мені корисну нагоду пізнати економічні відносини з позиції первинної виробничої ланки – окремого робітника і бригади. Ми будували так звані рисові чеки (ділянки поля, оточені каналами з водою) у Дунайських плавнях. Об'єктами були великі зрошувальні закриви (ОРУ-500), через які на ці чеки впускали і випускали воду. Роботи велися у відкритому полі за будь-якої погоди, основним знаряддям праці були лопата і лом. Щодо армійської тематики зазначу, що через деякий час після демобілізації зі строкової служби я пройшов армійські збори (навчання) і як людина з вищою освітою отримав офіцерське звання лейтенанта. Далі служба в запасі проходила через призиви на навчальні збори.

В аспірантурі тематикою моїх досліджень була проблема оцінки економічної ефективності нової техніки. На цю тему я готував науковий реферат для вступу в аспірантуру, а вибір напрямку досліджень, як вже згадувалося на початку нарису, порекомендував у 1971 році мій викладач О.П.Чернявський на консультації в його кімнаті в комунальній «квартирі», де я провів перші місяці мого життя. Олександр Павлович мав дома добірну наукову бібліотеку і, познайомивши з нею, дав почитати книги В.В.Новожилова, В.Н.Богачева, Т.С.Хачатурова, Л.А.Ваага. Так я вперше увійшов до дивовижного світу справжньої контраверсійної економічної теорії. Студенти мали справу більше з ідеологізованими псевдонауковими апологетичними джерелами. Проте ужита характеристика «справжньої» [теорії] була мною ідентифікована набагато пізніше, коли розпочався перехід до «справжньої» ринкової економіки і безпосереднє знайомство із «західною» економічною теорією. Справа у тому, що в радянській економічній науці проблематика дискусій і розвитку «буржуазної» економічної теорії була представлена у замаскованій формі. Поточні світові тенденції ретельно відстежувались і ті, що вважались прогресивними, з'являлися в радянській науці в інших методологічних і термінологічних шатах, адаптованих під категорійний апарат політекономії соціалізму та умов планової економіки.

Теорія сутності та вимірювання економічної ефективності капітальних вкладень і нової техніки належала до таких гілок радянської економічної науки. Тому, коли на початку 90-х років почав інтенсивно вивчати сучасні «західні» теорії і підручники, то багато теоретичних конструкцій виявилися для мене знайомими. Наприклад, сутність центральної категорії «економікс» - «Парето-ефективності», була легко зрозумілою, бо це приблизно та ж проблематика, що досліджувалася стосовно «соціалістичної» категорії «народногосподарської економічної ефективності нової техніки», яку досліджував, починаючи з підготовки кандидатської дисертації. Коли я вже працював у Національному університеті «Києво-Могилянська академія», трапився навіть курйозний випадок, що був пов'язаний з перекладом українською і моїм науковим редагуванням статті директора американської магістерської програми в Україні Роберта Кемпбела про використання «західних» теорій радянськими дослідниками. Він декілька разів спілкувався зі мною у процесі цієї роботи, а коли прочитав вже готовий переклад (Роберт добре знав російську і

тому в принципі міг оцінити український текст), то першою реакцією було здивування точністю передачі складних теоретичних колізій і спонтанне запитання до мене: «Хто науковий редактор тексту?» Хоча він знав про цю мою роль, але не повірив, що людина, яка не отримала «західної» вищої освіти, може розумітися на теоретичних нюансах ніби незнайомих концепцій.

Такі «непорозуміння» спостерігалися доволі часто особливо у 90-х роках, коли «західні» професори виступали перед українськими науковцями, що формувалися під прапорами «політекономії соціалізму». Гості були переконані, що треба викладати абетку ринкової економіки, а українські професори дивувалися примітивному рівню таких лекцій іноземних авторитетів. Ця асиметрія у сприйнятті справжнього рівня підготовки вітчизняних вчених мала негативний вплив на формування економічної політики України, бо наші можновладці переважно прислуховуються до порад закордонних експертів, не довіряючи професіоналізму вітчизняних науковців-аналітиків, які часто-густо готують для урядових структур набагато сильніші по суті документи, ніж іноземні експерти.

Аспірантуру проходив у відділі кількісного вимірювання і аналізу науково-технічного прогресу, очолюваний тоді ще кандидатом економічних наук Володимиром Григоровичем Чирковим, який також став моїм науковим керівником. Це був молодий відділ, що утворили в Інститут економіки АН УРСР у контексті проведення економічної реформи (Косигінська реформа), що вже згадувалася, і яка висунула принципово нові завдання для економічної науки. Стиль спілкування і професійні відносини у відділі були підкреслено у річищі нових стандартів наукового середовища, які тільки почали запроваджуватися у Києві, але вже культивувалися провідними науковими установами Москви, Ленінграда, Новосибірська – демократизм, тонкий інтелектуальний гумор, мінімум бюрократії, служіння науковій істині, корпоративність і взаємодопомога. Такий стиль роботи був притаманний всьому інституту, яким тоді керував академік П.І.Багрій. Після армійських порядків я від цього був у культурологічному шоці.

Треба спеціально підкреслити, що мій відділ тоді працював у тісній координації з провідними подібними підрозділами Академії наук СРСР – в Інституті економіки і ЦЕМІ (Центрально-математичному інституті), а також з профільними структурами Державного комітету з науки і техніки (ГКНТ) і Держплану СРСР, щодо створення і впровадження методик оцінки економічної ефективності капіталовкладень і нової техніки. Навкруги цього тоді точились гострі дискусії. В.Г.Чирков був членом різних робочих груп по створенню таких методик і учасником багатьох наукових конференцій. Така співпраця тривала і надалі, коли відділ (назва змінювалася) очолювала доктор економічних наук, професор В.П.Александрова, і коли я перейняв цю естафету посади завідувача. Цей формат роботи задавав високі критерії щодо рівня і якості наукових досліджень, що виконувались у відділі.

Ще одним «живильним бульйоном» творчості молодого вченого був аспірантський гуртожиток. П'ять років я мешкав у гуртожитку на вул. Доброхотова, 24, в Академмістечку. Там проживали аспіранти з десятків інститутів Академії наук самих різних галузей знань. Зі мною кімнату ділили аспіранти з Інституту матеріалознавства і з Інститут історії. Ми також спілкувалися з аспірантами, що мешкали в інших гуртожитках – на вул. Ежена Потье і проспекті Науки. Важко переоцінити позитивний вплив такого міждисциплінарного постійно діючого «семінару».

Аспірантуру закінчив наприкінці 1975 року з підготовленою дисертацією, але захист відтермінувався через реформу ВАК (вищої атестаційної комісії), коли рік у країні не працювали спеціалізовані ради. Захист дисертації на тему «Методологічні питання економічного обґрунтування варіантів впровадження нової техніки» відбувся у червні 1977 року. Після закінчення аспірантури я був залишений на роботу в Інституті економіки АН УРСР на посаді молодшого наукового співробітника. У 1980 р. був обраний на посаду

старшого наукового співробітника, а з 1988 р. став завідувачем відділу. У цьому ж році отримав наукове звання «старший науковий співробітник». У 1991 році захистив в інституті докторську дисертацію на тему: «Економічний механізм управління науково-технічним розвитком виробництва» (затверджена на початку 1992 р. ще ВАК СРСР). У 1997 році на базі декількох відділів Інституту економіки вже НАН України був створений новий Інститут економічного прогнозування НАН України, який також отримав статус дорадчої аналітичної установи при уряді країни, а директором став майбутній академік і відомий вчений та організатор української економічної науки В.М.Геєць. Мій відділ увійшов до складу нового Інституту з назвою - відділ технологічного прогнозування та інноваційної політики. На посаді завідувача цього відділу я працював до кінця 1999 року. З 2000 року перейшов на постійну роботу до Національного університету «Києво-Могилянська академія», де працюю до тепер, залишившись в Інституті для виконання наукової роботи за сумісництвом. У цьому ж 2000 році отримав наукове звання «професора» (від вченої ради Інституту економічного прогнозування НАН України).

Далі більш докладно хочу зупинитися на найбільш цікавих у контексті творчих здобутків подіях, хоча всі такі факти висвітлити буде важко у невеликому нарисі.

Найбільший вплив на мій науковий розвиток, коли я був у віці молодого вченого, справила участь у роботі та організації Всесоюзних шкіл молодих учених-економістів, які у той період відбувалися раз на два роки. На ці школи запрошували найкращих вчених-економістів країни для читання лекцій і проведення засідань секцій для відібраних кращих молодих науковців. Школи організовувалися під егідою ЦК ВЛКСМ та Інституту економіки АН СРСР. Як вже зазначалося, відділ, де я працював, мав тісні професійні контакти з відповідними підрозділами останнього і під час поїздок до Москви у рамках цієї кооперації я познайомився і з молодими науковцями. Тоді я був секретарем комітету комсомолу мого інституту і оформив ці контакти в офіційні угоди про співпрацю на рівні молодих учених.

Це дозволило створити умови для широкого залучення української наукової молоді у рух всесоюзних шкіл молодих учених-економістів. Наш інститут мав численні делегації на таких школах у Ризі (1978 р.), Тбілісі (1980 р.), Єревані (1984 р.), а організацію Школи у 1982 році довірили нам, тобто комітету комсомолу і раді молодих учених Інституту економіки АН УРСР (зрозуміло – за згодою і підтримкою з боку дирекції інституту і республіканського ЦК ЛКСМУ), що було визнанням належного рівня наукової роботи нашої молоді. Школа відбулась у Києві 10-17 вересня 1982 року. Серед активних учасників цих шкіл і організаторів школи у Києві були такі, сьогодні широко відомі в Україні авторитетні вчені та урядовці: Василь Роговий, Ігор Мітюков, Світлана Будаговська, Анатолій Федоренко, Євген Бершеда, Сергій Пірожков, Іван Розпутенко, Зоя Борисенко, Володимир Євсєєв, Наталія Головкина, Оксана Веклич, Михайло Войнаренко, Василь Супрун, Микола Мельничук, Олександр Білоцерківець, Олег Трипільський, Володимир Бабічев, Сергій Погорелов, Людмила Слюсар. У цих школах брали участь і представники талановитої молоді інших наукових центрів України, зокрема, сьогодні доктори економічних наук, професори, доценти: Андрій Гриценко, Василь Лагутін, Сергій Слухай, Віктор Суслов, Сергій Гасанов, Євгенія Гражданкіна та інші. За організацію школи у Києві мене нагородили Почесною грамотою ЦК ВЛКСМ.

У віці молодого вченого також отримав дуже корисний досвід, пов'язаний із впровадженням результатів моїх наукових досліджень на практиці, будучи призначеним керівником так званих госпдоговірних тем. Додаткової оплати за ці теми тоді не було, але можна було їздити у відрядження і набирати «бали» для отримання посади «старшого наукового співробітника», на яку я був обраний у 1980 році у віці 29 років, що для тих часів було рідкісним явищем. Впровадження стосувалися результатів, отриманих в процесі виконання планової теми фундаментальних досліджень всесоюзної тематики з проблем оцінки соціально-економічної ефективності нової техніки. Ця тема виконувалась

відділом, де я працював, разом з відділом Інституту економіки АН СРСР (цей відділ очолював М.А.Віленський). Тоді така тематика була абсолютно новою і піонерною, що створювало значні труднощі в її виконанні, але це обумовлювало і високий ступінь творчості і новизни отриманих узагальнень і методик.

Соціальні результати, які оцінювались, були «розподілені» між виконавцями теми і мені дісталася тематика економічної оцінки впливу нової техніки на стан навколишнього природного середовища. Треба було запропонувати методи врахування змін у його стані при визначенні соціально-економічної ефективності нової техніки. Тоді я не знав, що розробляв тематику, яка сьогодні відноситься до найактуальнішої теоретичної проблеми світової економічної науки – проблеми інтерналізації екстерналій, а також до формування методологічних засад екологічної економіки. З цієї теми було здійснено ряд публікацій, які були помічені, і мені запропонували виконати практичні розрахунки – спочатку щодо оцінки ефективності природоохоронних заходів для збереження лікувальних ресурсів курорту Саки, а потім - виконати подібне дослідження для курорту Анапа. Ці дослідження виявилися піонерними в масштабах СРСР і мене запросили доповісти їхні результати на засіданні Центральної ради по управлінню курортами профспілок ВЦСПС, що і було зроблено наприкінці 1983 року в Москві з позитивною оцінкою.

Паралельно продовжувались дослідження із загальних методологічних і методичних питань оцінювання економічної ефективності нової техніки та використання цих розрахунків у практиці планування і управління впровадженням нової техніки на промислових підприємствах. В 1977 році відбулась реорганізація структури інституту і наш відділ став називатися сектором «планування, стимулювання і оцінки науково-технічного прогресу», який входив разом з ще двома секторами до великого відділу економічних проблем науково-технічного прогресу, формування та підвищення матеріально-технічної бази, який очолював академік С.М.Ямпольський. Наш сектор очолювала доктор економічних наук, професор В.П.Александрова. Разом зі мною у секторі працювали старші наукові співробітники: доктор економічних наук Д.Г.Петров, кандидати економічних наук Є.І.Хмелівський, О.Й.Пасхавер, Т.П.Загорська, Т.І.Щедрина, Л.І.Тимошук, В.А.Яковлев. Майже у цьому складі сектор знову став відділом у 1985 році, тепер під назвою «економічних проблем науково-технічного прогресу». Завідувачем цього відділу я став у 1988 році і він існував майже до кінця 1997 року, коли весь його склад був переведений до новоутвореного Інституту економічного прогнозування НАН України.

У 80-ті роки співробітників відділу активно залучало товариство «Знання» для організації та проведення багатьох всеукраїнських виробничих семінарів, як у Києві, так і в інших обласних центрах, для працівників підприємств з тематики наших досліджень. На початку 80-х років я був керівником госпдоговірних тем з Білоцерківським виробничим об'єднанням шин і резинових автомобільних виробів з питань удосконалення планування і фінансування освоєння нових видів промислової продукції. Продовжувалась активна співпраця сектора і відділу з ГКНТ і Держпланом СРСР, яка втілювалась у впровадженнях власних методичних розробок на всесоюзному рівні. Цікавий досвід і фактичний матеріал давала робота сектору в рамках досліджень, які замовляв Північно-Західний науковий центр, що опікувався шістьма областями: Вінницькою, Житомирською, Київською, Черкаською, Чернігівською і Хмельницькою. Мені дісталася Вінницька область і я часто їздив туди збирати матеріал про науково-технічну діяльність для подальшого аналізу. Також велись активні роботи у рамках Міжреспубліканської Ради з проблем науково-технічного прогресу, яка координувала дослідження економічних інститутів Академій наук України, Білорусії та Молдавії. Декілька років я був вченим секретарем цієї Ради.

Результати досліджень регулярно представлялись у вигляді наукових публікацій – колективних монографій і статей у провідних наукових журналах. В 1983 році мною була видана індивідуальна монографія «Измерение эффективности новой техники», за яку в 1984 році отримав Медаль з премією Академії наук УРСР для молодих учених. В 1987 р.

за цикл робіт нагороджений свідоцтвом учасника ВДНГ СРСР. Помітний внесок у розвиток української економічної науки вніс тритомник відділу - «Ускорение научно-технического прогресса и интенсификация воспроизводства основных фондов: В 3-х томах», Київ, «Наукова думка», 1984. Наш сектор готував другий том. Піонерною у всесоюзному вимірі стала колективна монографія нашого колективу – вже відділу економічних проблем науково-технічного прогресу - «Экономическая восприимчивость производства к научно-техническим инновациям», яка була підготовлена під моїм керівництвом та редакцією і вийшла у 1991 році у видавництві «Наукова думка».

У ці ж роки я почав набувати викладацький досвід, працюючи три роки сумісником спочатку у Київському інституті народного господарства (тепер – Київський національний економічний університет), а потім два роки у Київському державному університеті ім. Т.Г.Шевченка, де викладав курс «Планування народного господарства». У КІНГу на кафедрі, яку тоді очолював відомий український учений Віктор Сергійович Найдьонов, склався творчий колектив, який підготував новаторський навчальний посібник, що отримав всесоюзний «гриф» і був виданий у Московському видавництві «Высшая школа»: Ю.Н.Бажал, В.С.Найденев, С.А.Ерохин. Планирование интенсивного развития общественного производства : учеб. пособ. для экон. спец. вузов / Под.ред. В.С. Найденова. – М. : Высшая шк., 1990. Коли у 1992 році С.А.Єрохін створив один з перших в Україні недержавних ВНЗ - «Національну академію управління», він запросив мене до викладання там, а трохи пізніше - бути проректором з наукової роботи на засадах сумісництва. У цій якості я працював до переходу на постійну роботу в Національний університет «Києво-Могилянська академія» у 2000 році.

Кінець 80-х років ознаменувався реформами М.С.Горбачева, які отримали назву «перестройка» і були спрямовані не тільки на пошук нових механізмів економічного управління всередині країни, а й на її повернення у світову спільноту, що притримується так званих «загальнолюдських цінностей», у тому числі на теренах економічної науки. Для мене «залізна завіса» щодо міжнародного наукового співробітництва почала підніматися у Чехословаччині (тодішня назва країни). У рамках договору про співробітництво наших Академій наук у 1987 році була укладена окрема угода про спільні дослідження Інститутів економік. Я був призначений керівником спільної теми від української сторони. З чехословацької був призначений тоді старший науковий співробітник, а тепер відомий європейський вчений, директор міжнародної магістерської програми Карлова університету - Михал Мейстржик. Думаю, що це відбулось не випадково, бо наша наукова спеціалізація – оцінка економічної ефективності нової техніки, як вже зазначалося, фактично знаходилася у форматі розвитку «всесвітньої» економічної теорії, тому нам було легко знайти спільну наукову мову і між собою, і у контексті обопільного прагнення більш широкої міжнародної кооперації. Протягом чотирьох років відбувався обмін групами науковців, здійснювалися спільні дослідження і публікації, а також проводилися семінари і конференції. В рамках виконання цієї теми я відвідав Інститут економіки Чехословацької академії наук у м. Прага в 1987 і 1989 роках. Фактично ця співпраця сформувала плідний потенціал для мого подальшого міжнародного співробітництва.

Творчим підсумком наукових пошуків цього періоду стала авторитетна міжнародна конференція, що була організована мною у 1990 році в Києві (для відповідності тодішнім бюрократичним правилам її формальний статус був «всесоюзний науковий семінар з міжнародною участю»), на тему: «Оцінка ефективності інноваційного процесу в нових умовах господарювання». У ній взяли участь наші чехословацькі колеги, провідні вчені-економісти з Києва, Москви, Ленінграду, Мінську, а також відомі науковці з Угорщини (Анна-Марія Інзельт) і Болгарії. З Москви приїхали всесоюзні лідери цього наукового напрямку: Д.С.Львов і Ю.В.Яковець, провідні вчені Інституту економіки та ЦЕМІ АН СРСР, а також ГКНТ і Академії народного господарства. Конференція пройшла успішно.

Одним з її результатів було отримання у наступному році запрошення для мене і співробітника мого відділу О.Й.Пасхавера взяти участь в міжнародній конференції високого рівня в м. Беладжіо (Італія), де я вперше познайомився з багатьма всесвітньовідомими дослідниками з Італії, Німеччини, Угорщини, Голландії, Швеції, США, Ізраїлю, Японії тощо і отримав перший досвід участі в англомовній конференції такого рівня.

Підсумком досліджень 80-х років стала докторська дисертація на тему: "Економічний механізм управління науково-технічним розвитком виробництва", яку я захистив у Спеціалізованій вченій раді Інституту економіки НАН України у листопаді 1991 року (підтвердження ВАК СРСР – лютий 1992 р.). Провідною організацією по дисертації був сектор ЦЕМІ АН СРСР, яким керував майбутній академік-секретар Російської Академії наук (РАН) академік Д.С.Львов, а співробітниками сектору були сьогодні академік РАН С.Ю.Глаз'єв, відомі науковці В.О.Савельєв, Г.І.Микерин та ін.

В останні роки існування СРСР ГКНТ проводив підготовку кардинальної реформи управління науково-технічним прогресом і мене було запрошено для участі в робочих групах від України. Пізніше я використав цей досвід, коли входив до складу робочих груп і комісій урядових структур вже незалежної України, які розробляли нормативні документи щодо розбудови системи державного управління науково-технологічною сферою. Зокрема у 1991 році був членом робочої групи по розробці проекту Закону УРСР про науково-технічну політику, яка перетворилася на експертний колектив, який у різних складах почав розробку документів щодо формування інституційної бази державного управління науково-технологічною сферою незалежної України. Мій відділ в Інституті економіки НАН України у повному складі також активно працював над цими завданнями.

У 1995-1998 роках я був головою робочої групи спочатку Державного інноваційного фонду, а за тим у ширшому складі - Міністерства науки і технологій України, з підготовки проектів концепції науково-технологічного та інноваційного розвитку України та закону про інноваційну діяльність. У цій якості довелося дуже тісно співпрацювати з відповідними підрозділами багатьох міністерств і відомств, а також комітетами Верховної Ради України. В 1998-2001 роках працював позаштатним консультантом Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, брав участь у підготовці та експертизі проектів законодавчих актів. У 1997-2003 роках залучався до робочих груп з розробки аналітичних матеріалів до щорічних послань Президента України до Верховної Ради України, де готував розділи з інноваційної політики, брав участь у підготовці урядової програми стратегічного розвитку "Україна-2010". У цілому була проведена велика творча і методична робота з розробки та імплементації ідей і механізмів інноваційної моделі економічного розвитку в Україні, але результатом став переважно просвітницький і декларативний ефект. На жаль, кардинально змінити ситуацію в країні на користь інноваційного вектору розвитку не вдалося. Серед найбільш резонансних (інноваційних) моїх публікацій цього періоду останнього десятиріччя ХХ століття можна назвати: навчальний посібник «Економічна теорія технологічних змін» (1996), який було визнано одним з кращих серед поданих на конкурс, організований Міністерством освіти України та Міжнародним Фондом "Відродження" в рамках Програми "Трансформація гуманітарної освіти в Україні", а також колективну монографію «Економічна оцінка державних пріоритетів технологічного розвитку» (видана у 2002 році), підготовлену під моїм керівництвом, де я також був і автором.

Паралельно з власне науковою роботою постійно залучався до експертної наукової діяльності. Починаючи з 1988 року є членом Спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій спочатку в Інституті економіки, а за тим в Інституті економічного прогнозування і Інституті економіки і прогнозування НАН України. Також два строки був членом такої ради при Науково-дослідному фінансовому інституті при Міністерстві фінансів України. В 1993-1998 та 2001-2004 роках призначався

членом експертної ради з економіки Вищої атестаційної комісії (ВАК) України. Брав участь у створенні українського ВАКу, формуванні переліку економічних спеціальностей і вимог до дисертацій. Зрозуміло, що започатковувалися не зовсім ті тенденції розвитку цієї державної інституції, які можна спостерігати останніми роками, але нам тоді, на початках, вдалося закласти все ж більш вимогливі критерії до дисертацій, які готуються в Україні, ніж в Росії та деяких інших пост-радянських країнах. Хоча зупинити процес девальвації наукових ступенів не вдалося. Експертна робота виконувалася також у статусі члена Наукової ради Державного фонду фундаментальних досліджень України, до складу якої був призначений від його створення постановою Кабінету Міністрів України.

Приємною і почесною оцінкою моєї науково-організаційної діяльності можна вважати відзнаки наукової громадськості України у вигляді обрання до недержавних академій наук та запрошення до складу редколегій провідних українських наукових журналів. У 1993 році я був обраний членом-кореспондентом Академії технологічних наук України зі спеціальності "Соціально-економічне управління технологіями, підготовка і перепідготовка спеціалістів". У 2010 році мене обрали академіком Академії наук Вищої школи України. У різні роки на початку нового сторіччя був запрошений і включений до складу редакційних колегій таких авторитетних фахових наукових журналів: «Економіка і прогнозування», «Вісник Національного банку України», «Економічна теорія», «Фінанси України», «Інтелектуальна власність». У 2000 – 2007 роках був головним редактором наукового фахового журналу «Наукові записки НаУКМА. Економіка». Також пишаюсь тим, що персонально запрошувався для виступу з доповіддю на три (більше не проводилося) Всеукраїнські наради економістів, які організовувалися на найвищому державному рівні у 1996, 1999 і 2000 роках за присутністю Президента країни. На останній з них я вперше в Україні оприлюднив результати проведеної мною оцінки структурної динаміки економіки у розрізі технологічних укладів і запропонував відповідний неошумпетеріанський метод аналізу економічного розвитку країни, який сьогодні широко використовується в наукових дослідженнях і при формуванні економічної політики. Ця доповідь була відзначена у заключному виступі Президента України.

Наприкінці 1999 року мені була зроблена пропозиція перейти на постійну роботу до Національного університету «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА), де очолити департамент економічних наук і стати спів директором від НаУКМА магістерської програми з економічної теорії, яку адміністрував, перебуваючи у структурі університету, міжнародний консорціум фондів EERC. Ця програма з'явилася в НаУКМА у 1996 році, коли департамент економічної теорії під керівництвом доктора економічних наук, професора О.І.Ястремського виграв відповідний всеукраїнський конкурс як колектив, що запроваджує навчання економічних дисциплін у сучасному «західному» стандарті. Я погодився на цю пропозицію і з початку 2000-го року перейшов на постійну роботу до цього славетного університету.

Цей перехід був пов'язаний і з тим, що я вірив у близькість сучасної реформи української системи науки і освіти за європейським зразком, де наука і вища освіта поєднуються в університетах. Цього, правда, не сталося і до тепер, але фактично відразу після переходу почав діяти у цьому напрямі і широко залучив кадрові ресурси відомих науковців мого рідного Інституту економічного прогнозування НАН України та інших знаних професійних вчених до викладання за сумісництвом в НаУКМА і, таким чином, намагався реалізувати європейську модель «в окремо взятому університеті». У НаУКМА я не був новою людиною, бо з 1994 року працював там сумісником на посаді професора і добре знав колектив департаменту. А «братчиком НаУКМА» я став ще у 1992 році, коли відгукнувся на оголошення у газеті «Вечірній Київ» робити посильні інтелектуальні добродійні внески у розбудову відродженої «Києво-Могилянської академії». Я тоді розробив і запропонував викладати інноваційний курс «Економічна теорія технологічних

змін». Це був магістерський курс, який тоді ще не міг бути запровадженим, бо тільки починалися бакалаврські програми, а за тим магістерська програма з економічної теорії виконувалася іноземцями в рамках згаданої програми EERC. Коли у 2007 році я створював уже українську магістерську програму, то включив цей курс у навчальний план. У НаУКМА я викладаю дисципліни «Макроекономіка» (на бакалавраті) і «Основні напрями сучасної економічної теорії» та «Економічна теорія технологічних змін» (на магістерській програмі).

Мій прихід у «Могилянку» майже співпав з реорганізацією, яка відбулась у серпні 2000 року, коли був утворений факультет економічних наук, першим деканом якого я був призначений з одночасним виконанням обов'язків завідувача кафедри економічної теорії. Факультет тоді складався з однієї цієї кафедри, яка власне була колишнім департаментом, що я очолював, з новим статусом і назвою. Ці дві посади займав одночасно шість років до середини 2006 року, коли закінчився мій контракт декана і тоді вже було заборонено займати одночасно дві посади (хоча за завідування кафедрою і не отримував платні). Треба було обирати і я обрав завідування кафедрою, щоби мати більше часу на наукову і методичну роботу, тим паче що невдовзі був призначений керівником магістерської програми з економічної теорії, яку треба було наново створити після відходу з НаУКМА програми EERC.

Посаду декана залишив з відчуттям виконаної місії, бо за роки, що минули, на факультеті з кафедри економічної теорії були створені ще дві кафедри: «Фінансів» і «Маркетингу», відкрито бакалаврат і магістерську програму зі спеціальності «Фінанси», розпочата робота з відкриття спеціальності «Маркетинг», створена програма «спеціаліста» зі спеціальності «Економічна теорія», що дозволило студентам факультету отримувати повну вищу освіту. Отримала визнання на ринку праці концепція економічної освіти, яку ми запровадили в НаУКМА. Це англо-американська модель спеціальності «Economics» (ця назва була перекладена О.І.Ястремським як «Економічна теорія», а потім концептуально реалізовувалась і в рамках вже державного стандарту зі спеціальності «Економічна теорія»), яка виходить з пріоритету надання студентам ґрунтовного наукового знання і аналітичних умінь з тим, щоби формувати потенціал самостійного динамічного пристосування випускників до широкого спектру економічних посад. Я продовжив після О.І.Ястремського реалізацію цієї концепції на факультеті і в результаті, випускаючи з НаУКМА до 2006 року фахівців-економістів тільки зі спеціальності «Економічна теорія», у відомих всеукраїнських рейтингах випускників, які складаються з опитування роботодавців, починаючи з 2006 року НаУКМА у широкій номінації «економісти» постійно займає 1-е чи 2-е місце, а в рейтингах університетів підготовка економістів називається як одна з сильних сторін НаУКМА.

У 2007 році під моїм керівництвом у нашому університеті була створена и виконується нова магістерська програма з «Економічної теорії», яка відповідає сучасним європейським стандартам. Програма має формат європейської модерної „сендвічевої програми” зі спеціалізаціями (циклами концентрації): „Економічна політика”, „Інноваційна стратегія”, „Поведінка споживача”, і поєднує теоретичні та прикладні дисципліни у відповідності до сучасних потреб практики, дає право студентам комбінувати обраний навчальний цикл концентрації (major) з іншими вибірковими курсами (minor). В 2008 році ця програма підтвердила державну акредитацію IV (магістерського) рівня і є в Україні лідером серед програм з цієї спеціальності: за кількістю місць державного замовлення, за ліцензійним обсягом, кількістю студентів і випускників, за вступним конкурсом. Такі ж позиції і серед магістерських програм НаУКМА. Зазначені результати обумовлені у першу чергу залученням для викладання авторитетних українських учених і викладачів, серед яких 9 докторів наук, 14 кандидатів наук, сумісники представляють провідні українські наукові та державні установи. «Сендвічевий» формат дозволив програмі більше відповідати сучасним запитам практики

і передовим європейським тенденціям побудови магістерських програм, що створює передумови для співробітництва з ними в контексті організації спільного навчального процесу з наданням двох дипломів.

Результати моєї наукової та організаторської роботи обумовлювались також знаннями і досвідом, які я постійно отримував від участі у міжнародних і вітчизняних дослідницьких чи навчальних програмах (і як слухач, і як викладач), що фінансувалися в режимі грантів, а також від участі в престижних міжнародних і вітчизняних наукових форумах. Майже всі вони проводилися на підставі процедур відбору кандидатів чи наукових статей для доповідей і тому участь у них можна вважати також певною оцінкою результатів моїх досліджень. Далі зупинюсь докладніше на окремих таких подіях.

Після конференції у м. Беладжіо, про яку вже йшлося, вагомий внесок у мій багаж сучасних знань з економічної теорії справила участь у навчальній програмі Інституту економічного розвитку (ІЕР) Світового Банку, яка називалася Осіння школа-1993. Це фактично був типовий «західний» інтенсивний навчальний курс з макроекономіки, мікроекономіки, економетрики і фінансового програмування. Він читався як українськими викладачами, що вже пройшли підготовку на попередній такій школі, так і провідними професорами університетів США: Мерілендського, Джорджтаунського, Пенсільванського, а також фахівцями Світового Банку і Міжнародного Валютного Фонду (МВФ). На програму я потрапив у травні 1993 року за оголошенням у газеті «Вечірній Київ», де запрошувались всі бажаючи прослухати місячний вступний курс з мікроекономіки і макроекономіки, після чого за результатами письмового тесту краща десятка слухачів мала продовжити навчання в США. Бажаючих було більше сотні, серед них - аспіранти, науковці і викладачі з науковими ступенями. Я вже був доктором наук і тому трохи незвично почував себе за партою в якості студента. Виклик був серйозний, доводилося напружено вчитися і готуватись до тесту. Проте екзамен витримав і потрапив у групу, яка продовжила навчання у м. Вашингтон (округ Колумбія) у приміщеннях ІЕР Світового Банку, а також МВФ. Ми інтенсивно навчалися майже три місяці. З цієї групи далі був сформований викладацький склад Київського відділення навчального центру ІЕР Світового Банку, який очолив проф. І.В.Розпутенко. У складі цієї групи я працював за сумісництвом лектором і автором навчально-методичних матеріалів у багатьох тренінгових програмах для державних службовців і викладачів ВНЗ України.

Через три роки (1996) мені пощастило знову потрапити до м. Вашингтон вже у якості стипендіата програми IREX «Contemporary Issues», яка на конкурсних засадах надала мені грант для наукового стажування (visiting scholar) у Центрі міжнародної науково-технологічної політики (Center for International Science and Technology Policy) Університету Джорджа Вашингтона (The George Washington University). Там я дуже плідно провів чотири місяці (вересень-грудень), займаючись не тільки науковою роботою (науковим консультантом був теперішній директор цього центру Nicolas Vonortas), а й відвідував лекції і семінари, знайомився з організацією управління університетом, який побудовано за принципом дослідницького університету, де функції кафедр виконують наукові центри. Крім цього регіон столиці (як його називають - Washington area) надавав широкі можливості щодо участі у різноманітних наукових заходах: семінарах, конференціях, лекціях (наприклад слухав лекцію лауреата Нобелівської премії з економіки Р.Солоу), відвідував багату спільну бібліотеку Світового Банку і МВФ. Програмою передбачалась також участь у міжнародній конференції високого рівня з перехідної економіки у м. Бостоні, де я відвідав також Гарвардський університет.

Значний досвід сучасної наукової роботи був отриманий в процесі участі в 1998-1999 роках у міжнародному дослідницькому проекті програми INTAS «Динамічні фактори і тренди перехідних економік у контексті світових Мегатрендів: приклад України», який група українських вчених виграла разом з авторитетними іноземними колегами з Іспанії та Великобританії. У ці ж роки мені став у нагоді досвід розробки

природоохоронної тематики. В 1998 році наша Національна академія наук отримала запрошення взяти участь у двох міжнародних семінарах з Глобальних проблем і, враховуючи мої публікації у руслі цієї тематики і знання англійської мови, я був делегований на ці семінари до м. Відень (Австрія). Ця участь також обумовила надання мені міжнародного гранту для формування української делегації на семінар міждисциплінарної програми “The Global Change SysTem for Analysis, Research and Training (START) - Eastern Europe” на тему «Інтегральна регіональна оцінка Змін Клімату». Цей семінар відбувся у м. Будапешт (Угорщина) в Центральноєвропейському університеті у серпні 1999 року.

Плідне знайомство з сучасною економічною освітою відбулось також завдяки поїздки до Канади у Dalhousie University з міста Галіфакс у 2003 році. Це стажування відбулось у рамках програми уряду Канади «Канада-Україна-Балтія: підвищення кваліфікації з економічного менеджменту». Багато творчих набутків справила для мене міжнародна програма Фонду Сороса HESP Regional Seminar for Excellence in Teaching “Innovative Teaching Strategies in Public Economic Policy Courses: World Experience and Its Possible Application to the NIS Universities”, яка щороку в 2003-2008 роках проводила семінари-літні школи для молодих викладачів економічних дисциплін з країн СНГ у м. Одесі. Мене весь цей строк запрошували у якості лектора і це надавало можливість обговорювати проблеми вищої економічної освіти в різних країнах СНГ з учасниками та іноземними лекторами – професорами університетів Великобританії, Італії та ін.

В ХХІ столітті я активно подавав заявки (анотації та наукові статті) для участі в міжнародних конференціях і, як правило, вони отримували позитивну реакцію. Серед найбільш авторитетних з них були такі. Три конференції Європейської академічної асоціації деканів (членом якої я був у 2000-2006 роках) – 2000 рік у Лондоні (Великобританія), тема: «Європейське бачення вищої освіти»; 2002 рік у Стамбулі (Туреччина), тема: «Криза європейських університетів?»; 2004 рік у Порто (Португалія), тема: «Дослідження, інновації та трансфер знань: виклик для європейських університетів». Конференція Європейської асоціації істориків економічної думки (ESHET) на тему «Соціальні зміни і економічний розвиток в історії економічної думки», яка відбулась у 2002 році на о. Крит в м. Ретимно (Греція). II Форум зі знаннєвої економіки на тему «Впровадження стратегії знаннєвої економіки: інновації, навчання протягом життя, партнерство, мережі та залучення», 2003 рік, Гельсінкі (Фінляндія). Конференція Європейської асоціації еволюційної політичної економіки (EAERE), членом якої перебуваю, на тему: «Нові проблеми для нової економіки? Глобальний і локальний розвиток та нові інституційні умови», 2005 рік, м. Бремен (Німеччина). Був запрошений для участі у двох Економічних форумах у м. Криниця (Польща) – у 2005 та 2006 роках. В 2007-2010 роках брав участь в авторитетних міжнародних конференціях з інноваційної тематики, які проходили у столицях прибалтійських країн Ризі, Таллінні, Вільнюсі. В 2010 році моя доповідь була прийнята і я брав участь в міжнародній конференції найвищого наукового рангу, яку проводило Міжнародне Шумпетеріанське Товариство (був прийнятий до цієї наукової асоціації) на тему: «Інновації, організації, стабільність і кризи», у м. Альборг (Данія). В Україні кожного року брав участь у декілька резонансних наукових конференціях, семінарах, круглих столах.

Наприкінці цього нарису хочу зазначити, що потужним ресурсом мого творчого шляху постійно була моя сім'я: дружина Оксана і діти Артем і Вероніка, яких я дуже люблю і заради них і за їхньої підтримки спромігся зробити багато чого, про що йшлося вище.

Бажал Ю.М.
доктор економічних наук, професор.

Юрій Миколайович Бажал
Основні дати життя і діяльності

Освіта, професійна підготовка:

1950 р., 26 листоп. – народився в м. Одеса.

1957-1967 рр. – навчання в середній школі.

1967-1971 рр. – Одеський інститут народного господарства, кваліфікація – економіст.

1972-1975 рр. – аспірантура Інституту економіки Академії наук УРСР.

1978, 1980, 1982, 1984 рр. – учасник і організатор Всесоюзних шкіл молодих учених з економічної теорії (Рига, Тбілісі, Київ, Єреван).

1987, 1989 рр. – стажування в Інституті економіки Чехословацької Академії наук, м. Прага.

1993 рр. - Інститут економічного розвитку Світового банку (EDI, World Bank), Осіння школа з економічної теорії ринку (Autumn School'93 on the Economics of the Market), м. Вашингтон (ОК), США.

1994-1998 рр. - лектор Київського спільного навчального центру Інституту економічного розвитку Світового банку (EDI, World Bank).

1996 рр. - IREX, Програма “Сучасні проблеми”, візитуючий дослідник в Університеті Джорджа Вашингтона (The George Washington University), м. Вашингтон (ОК), США.

1997-2004 рр. – тренінгові програми Американської Ради з міжнародної освіти (American Councils for International Education) в м. Києві.

1998 рр. – семінари „Аналіз, дослідження та тренінг щодо системи глобальних змін” (The Global Change SysTem for Analysis, Research and Training – START) та „Промислові трансформації” Програми міжнародного людського виміру (International Human Dimensions Programme on Global Environmental Change – NHDP), Міжнародний інститут прикладного системного аналізу (IIASA), м. Відень, Австрія.

1999 рр. – міжнародний семінар з питань інтегральної оцінки глобальних змін в рамках програми START для країн Центральної та Східної Європи, м. Будапешт (Угорщина).

2001 рр. – вивчення досвіду організації роботи магістерської програми та програми PhD з економічної теорії навчального та дослідницького центру CERGE-IE, м. Прага (Чехія).

2003 рр. - Практикум викладацької роботи (FWP) проекту Канадсько-Українсько-Балтійської програми навчання економічному управлінню

(Canada-Ukraine-Baltic Economic Management Training Program) Агентства міжнародного розвитку уряду Канади, Університет Далхаус (Dalhousie University), м. Галіфакс (Канада).

2003-2008 рр. – лектор Програми підтримки вищої освіти (HESP) Міжнародного фонду „Відродження” для регіону СНД, проект „Інноваційні навчальні стратегії в курсах державної економічної політики: світовий досвід та його можливе застосування в університетах СНД” та ін. (Одеса, Великий Новгород (Росія), Кишинів (Молдова)).

2000, 2002, 2004 рр. – участь в щорічних конференціях Європейської асоціації деканів (Dean’s European Network – DEAN), м. Лондон (Великобританія), м. Стамбул (Туреччина), м. Порто (Португалія).

2010 р - з нагоди 395 річниці Києво-Могилянської Академії, нагороджений «Медаллю Святого Петра Могили» за вагомий організаційний та інтелектуальний внесок у становлення і розвиток факультету економічних наук.

Професійна діяльність:

1975-1997 рр. – Інститут економіки АН УРСР: молодший, старший науковий співробітник, завідувач відділу (з 1988 р), м. Київ.

1997-1999 рр. – Інститут економічного прогнозування НАН України, завідувач відділу, м. Київ.

2000 – 2006 рр.(серпень) – декан факультету економічних наук Національного університету "Києво-Могилянська академія", м. Київ.

2000 рр. – до ц.ч. – завідувач кафедри економічної теорії Національного університету "Києво-Могилянська академія", м. Київ.

У різні роки вів викладацьку роботу за сумісництвом: в Київському інституті народного господарства, Національному державному університеті ім. Т.Г. Шевченка, Міжнародному інституті менеджменту, Національній академії управління.

Професійна активність:

1993 р. – обраний членом-кореспондентом Академії технологічних наук України зі спеціальності "Соціально-економічне управління технологіями, підготовка і перепідготовка спеціалістів".

З 1988 р. до ц.ч. – постійно є членом спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій на здобуття наукових ступіней кандидата і доктора економічних наук.

1989-1991 р. – входив до складу робочої групи ГКНТ СРСР з підготовки реформи державного управління науково-технічною сферою.

1991 р.– член робочої групи по розробці проекту Закону УРСР про науково-технічну політику.

1995-1998 рр.- очолював робочі групи Державного інноваційного фонду та Міністерства науки і технологій України з підготовки проектів концепції науково-технологічного та інноваційного розвитку України та закону про інноваційну діяльність.

1993-1998 рр. та 2001-2004 рр.- член експертної ради з економіки Вищої атестаційної комісії (БАК) України.

1998-2001 рр.- позаштатний консультант Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, участь у підготовці та експертизі проектів законодавчих актів.

1997-2003 рр.- розробник аналітичних матеріалів до щорічних послань Президента України до Верховної Ради України, участь у підготовці урядової програми стратегічного розвитку "Україна-2010".

1996, 1999, 2000 рр.- персональні запрошення для виступу на першій, другій, та третій Всеукраїнських нарадах економістів, які проводилися на найвищому державному рівні.

З 1999 р.– член Європейської асоціації еволюційної політичної економії (ЕАЕРЕ).

З 2010 р.– член міжнародної наукової асоціації Шумпетеріанське товариство.

2000-2006 рр.- член Європейської академічної асоціації деканів (DEAN).

2000-2003 рр. – директор від НаУКМА та член міжнародної консультативної ради Магістерської програми з економічної теорії міжнародного Консорціуму для економічної освіти та досліджень (EERC) у м. Києві.

2004 р.- постановою Кабінету Міністрів України призначається членом Наукової ради Державного фонду фундаментальних досліджень України.

2004 р.- нагороджений почесною грамотою Міністерства фінансів України.

2006, 2007, 2008 рр.– лауреат стипендії ім. Вадима Гетьмана від «Райффайзен БАНК АВАЛЬ» для професорсько-викладацького складу факультету економічних наук НаУКМА.

2007 рр.– віце-директор української філії Міжнародного інституту Питирима Сорокіна – Миколи Кондратьєва.

2000 – 2007 рр.- головний редактор наукового фахового журналу „Наукові записки НаУКМА. Економіка”.

2010 рр.- обраний академіком Академії наук Вищої школи України.

Гранти міжнародних та вітчизняних освітніх та дослідницьких програм:

- 1991** – Rockefeller Foundation, Belagio Conference Center (Italy), Workshop;
- 1993** – World Bank, Economic Development Institute, Autumn School: studied microeconomics, macroeconomics, econometrics, financial programming (in IMF), USA, Washington DC;
- 1994 – 1995** – The Renaissance Foundation (Soros), Transformation of the Arts Education in Ukraine Program Award;
- 1996** – IREX, FSA Contemporary Issues Program, Visiting Scholar of Center for International Science and Technology Policy, The George Washington University, Washington DC, USA;
- 1998-99** – INTAS, International Research Project "Dynamic Factors and Trends of Transition Economies with Respect to the World Megatrends: the Case of Ukraine";
- 2003** – Canada-Ukraine-Baltic Economic Management Training Program, Dalhousie University, Halifax, Canada;
- 2003-2008** – HESP Regional Seminar for Excellence in Teaching “Innovative Teaching Strategies in Public Economic Policy Courses: World Experience and Its Possible Application to the NIS Universities”, Summer Sessions, Odesa – lector.
- 2005-2006** pp. – Інноваційна спрямованість розвитку економіки Росії та України. – Спільний конкурс НАН України та Російського державного наукового фонду (РГНФ), 2005-2006 pp.
- 2007** - Mobility grant for research visit to the University of Tartu in Estonia from Development Cooperation Program network project “Integration of Georgian, Moldavian, Ukrainian universities into the Transition Studies Network” funded by Ministry of Foreign Affairs of Estonia;
- 2006, 2007, 2008** pp.– лауреат стипендії ім. Вадима Гетьмана від «Райффайзен БАНК АВАЛЬ» для професорсько-викладацького складу факультету економічних наук НаУКМА;
- 2009, 2010** – Науковий грант Міжнародного фонду «Відродження КМА».

Участь в авторитетних міжнародних професійних форумах

- 1991** – Internatoinal Conference “The Relationships between Innovation Competition & Competitiveness Vary over Time and Across Diferent Markets”, September 23-27, Bellagio, Italy;
- 1998** – Workshops of “The Global Change SysTem for Analysis, Research and Training (START) – Eastern Europe” Program, and “International Human

Dimensions Programme on Global Environmental Change (IHDP) – Industrial Transformations”, International Institute for Applied System Analysis (IIASA), Vienna, Austria, March 23-27;

1999 – START Central and East European Workshop “Integrated Regional Assessment of Climate Change”, Central European University Conference Center, Budapest, Hungary, 7-12 August;

2000 – International Conference of European Deans Academics Network (DEAN-2000) “European Vision of High Education”, September, London, UK;

2002 – Conference on Social Change and Economic Development in the History of Economic Thought (ESHET 2002)”, March 14-17, Rethymno, Greece;

2002 – International Conference of European Deans Academics Network (DEAN-2002) “Crisis of European Universities?”, September 7-11, Istanbul, Turkey;

2002 – International Conference “Reverse-cyclical paradigm: East and West Approaches”, 8-9 October, Kyiv;

2003 – The Knowledge Economy Forum II “Implementing Knowledge Economy Strategies: Innovation, Life-Long Learning, Partnerships, Networks, and Inclusion”, March 25-28, 2003, Helsinki, Finland;

2004 – International Conference of European Deans Academics Network (DEAN-2004) "Research, Innovation and Knowledge Transfer: A Challenge for European Universities", September 26-28, Porto, Portugal;

2005 – „The Issues of Internal Market Development in Terms of Globalization”, November 17-18, Kyiv;

2005 – “A New Deal for the New Economy? Global and Local Developments and New Institutional Arrangements”, November 10-12, Bremen, Germany;

2005 – XV Economic Forum in Krynica ”The European Challenges: Model and Borders of Europe”, September 7-10, Krynica Zdrój, Poland;

2006 – The 1st EAEPE Symposium “Social and Political Economy of Labour: New Dimensions”, June 29 – July 1, Saint-Petersburg, Russia;

2006 – XVI Economic Forum in Krynica ”The European Challenges: Problems of New European Identity”, September 6-9, Krynica Zdrój, Poland;

2007- International conference “Winds of Change: the Impact of Globalization on Europe and Asia”, 23-24 March, Kyiv;

2007 - International scientific dual-conference “Towards Knowledge-Based Economy” & “Enterprise Management: Diagnostics, Strategy, Effectiveness”, 12-13 April, Riga, Latvia;

2007 - International experts seminar concerning the competitiveness of economies in transition and external economic relations of Belarus, 14-16 June, Turku/Parainen, Finland;

2008 - 5-th International Scientific Conference "Business and Management' 2008", May, 16-17 2008, Vilnius, Lithuania;

2009 - International conference "Economies of Central and Eastern Europe: Convergence, Opportunities and Challenges", 14-16 June 2009, Tallinn, Estonia;

2009 – II International Science Conference "Knowledge Society", September 2-4, Nessebar, Bulgaria;

2010 - 1-st International Conference "Global Financial Crisis: Lessons for Ukraine", organized by Academy of Sciences of High School of Ukraine, May 27-28 2010, Kyiv;

2010 - 6-th International Scientific Conference "Business and Management' 2010", May, 13-14 2010, Vilnius, Lithuania;

2010 - International Schumpeter Society Conference 2010 "Innovation, Organisation, Sustainability and Crises", June 21-26, Aalborg, Denmark.

.....

Витяг з постанови Вченої ради Інституту економіки НАН України №15 від 24.02.1993 р.

Заслухавши пропозицію директора Інституту академіка Лукінова І.І. про висунення завідуючого відділом доктора економічних наук Бажала Ю.М. кандидатом для обрання його членом-кореспондентом Академії технологічних наук України по секції «Соціально-економічне управління технологіями, підготовка і перепідготовка спеціалістів» та виступ члена-кореспондента НАН України Герасимчука М.С., вчена рада відзначає, що Ю.М.Бажал є провідним вченим в галузі соціально-економічного управління технологічним розвитком. Він збагатив науку та практику досягненнями першорядного значення і вніс помітний вклад в теорію та практику економічного управління технологічними змінами на макро- та макрорівні. Ним розроблена оригінальна концепція соціально-економічного механізму управління технологіями, яка ґрунтується на інноваційній теорії циклу господарчого та інституційного розвитку. В роботах Ю.М.Бажала послідовно нарощується аргументація на користь висновку, що ефективний перехід до ринку і реалізація в Україні відомих зі світового досвіду принципів функціонування розвинутих економік майже неможливі без вирішення проблеми забезпечення умов для технологічних змін та прискорення інноваційного процесу. ...

...

Результати досліджень, що їх отримав Ю.М.Бажал, дозволили йому сформулювати конкретні пропозиції щодо реформування системи управління технологічним розвитком виробництва на різних рівнях господарювання. Зокрема його матеріали були використані ДКНТ СРСР при створенні «Концепції вдосконалення управління науково-технічним прогресом в умовах радикальної економічної реформи» (1990) р.). Він був керівником творчих колективів наукових доповідей, що отримали позитивний відгук директивних органів, зокрема таких як: «Концепція вдосконалення механізму управління науково-технічним прогресом», «Підвищення сприятливості промислових підприємств до технічних нововведень», «Концепція управління науково-технічним прогресом в умовах

економічної самостійності України», «Наступальна інноваційна стратегія та роль оцінок ефективності в господарчому управлінні», «Вдосконалення планування та стимулювання науково-технічних нововведень в промисловості». Знайшли застосування на практиці також його оригінальні розробки на терені оцінки соціально-економічної ефективності науково-технічних інновацій, зокрема розроблена вперше методика соціально-економічної оцінки ефективності дій по захисту природних лікувальних ресурсів. Ю.М.Бажал був одним з основних розробників Закону України «Про основи державної науково-технічної політики». Він входить в урядову робочу групу по розробці проектів Законів України «Про правовий статус наукового робітника» та «Про правовий статус науково-технічної організації». ...

...

Враховуючи надане, вчена рада інституту

ПОСТАНОВЛЯЄ :

І. Висунути завідуючого відділом економічних проблем науково-технічного прогресу доктора економічних наук Ю.М.Бажала кандидатом для вибрання його членом-кореспондентом Академії технологічних наук України по секції «Соціально-економічне управління технологіями, підготовка і перепідготовка спеціалістів».

...

Голова вченої ради Інституту
академік

І.І.Лукінов

Секретар вченої ради Інституту
кандидат економічних наук

Ю.Г.Якуша

СПИСОК
авторського колективу

проекту Закону України " Про інноваційну діяльність"

1. Міністерство України у справах науки і технологій:

Луценко Ю.В. - Заступник Міністра
Чеботарьов В.П. - Голова Державного інноваційного фонду Міннауки України
Денисюк В.А. - Т.в.о. начальника управління інноваційної та регіональної науково-технологічної політики, к.т.н.
Стригун В.О. - Начальник відділу регіональної науково-технічної політики та інноваційної діяльності.

2. Інститут економічного прогнозування НАН України

Бажал Ю.М. - Зав.відділом технологічного прогнозування та інноваційної політики, д.е.н.,
керівник авторського колективу;
Александрова В.П. - Старший науковий співробітник, д.е.н.

3. Інститут держави і права НАН України

Мироненко Н.М. - Провідний науковий співробітник, д.ю.н.;
Карпенко О.Д. - Старший науковий співробітник, к.ю.н.

4. ЦДПІН НАН України

Соловйов В.П. - Заступник директора, к.т.н.;

5. Комітет Верховної Ради України з питань науки та народної освіти

Андрощук Г.О. - Головний консультант.

6. Київський університет ім. Тараса Шевченка

Андрейцев В.І. - Декан юридичного факультету.

Міністр

С.ДОВГІЙ

Конференція у м. Беладжио (Італія, 1991 р.)

Конференція на о. Крит (Греція, 2002 р.)

Економічний форум у м. Криниця (Польща, 2006 р.)

Тартуський університет, з Я. Рельяном, 2008 р.

Виступ на конференції в КПІ, 2009 р.

З С. Perez і S.Winter на Шумпетеріанській конференції в м. Альборг (Данія, 2010)

Матеріали про вченого

1996

1. Календар-довідник 1996-1997 навчальний рік / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". – К. : Києво-Могилянська академія, 1996. –

Про **Ю. Бажала** :

1996-1997. – С. 47.

1997-1998. – С. 92.

1998- 1999. – С. 128.

1999-2000. – С. 149.

2000-2001. – С. 134, 135, [209].

2001-2002. – С. 135, 137.

2002-2003. – С. 137, 139.

2003-2004. – С. 45.

2004-2005. – С. 39, 42.

2005-2006. – С. 41, 45.

2006-2007. – С. 48 .

2007-2008. – С. 46.

2008-2009. – С. 45.

2009-2010. – С. 45.

2003

2. **Бажал Юрій Миколайович** [коротка біогр. довідка] / **В. П. Александрова** // Енциклопедія Сучасної України / гол. ред. кол. : І. М. Дзюба ... [та ін.] ; НАН України, Наук. т-во ім. Т. Шевченка, Координаційне бюро Енциклопедії Сучасної України НАН України. – К. : [Поліграфкнига], 2003. – Т. 2 : Б-Біо. – С. 72.

3. **Осецький В. Л.** Інвестиційно-інноваційна модель розвитку економіки України в умовах ринкової трансформації. : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.01 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2003.

«Окремі аспекти щодо активізації інвестиційно-інноваційних процесів в Україні досліджені сучасними вітчизняними економістами. Цим науковим проблемам присвячені праці ... **Ю. Бажала** та ін.»

4. **Шегинська Н. З.** Макроекономічний аналіз внутрішньої конкурентоспроможності підприємств в умовах ринкової трансформації економіки України : дис. ... канд. екон. наук : 08.01.01 / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2003.

«Серед вітчизняних дослідників впливу макрорегулювання на усталеність роботи ділових одиниць та їх конкурентоспроможність слід назвати **Ю. Бажала**, І. Астахову, Г. Башнянина ... та ін.»

2004

5. **Алейнікова О. В.** Економічна політика інноваційного розвитку держави в ринкових умовах : дис. ... канд. екон. наук : 08.01.01 / Дніпропетр. держ. аграрний ун-т. – Д., 2004.

«Фундаментальні дослідження, спрямовані на розгляд економічного змісту передових технологій і інновацій, проводили ... вітчизняні вчені В. П. Александрова, **Ю. М. Бажал**, О. І. Амоша ... та ін.»

6. Бажал Юрій Миколайович [коротка біогр. довідка] // Інформаційне Суспільство. Шлях України / фонд "Інформаційне Суспільство України". – К. : Фонд "Інформаційне Суспільство України", 2004. – С. 275-276.

7. Борисенко З. М. Конкурентна політика держави як фактор розвитку економіки України : дис. ... д-ра екон. наук: 08.01.01 / НАН України ; Об'єднаний ін-т економіки. – К., 2004.

«Окремі аспекти реалізації національної конкурентної політики відображені в наукових працях таких авторів, як *Андрощук Г. О., Бажал Ю. М., Базилевич В. Д.* та ін.»

8. Онишко С. В. Механізм фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.04.01 / НАН України, Ін-т екон. прогнозування. – К., 2004. – 32 с.

«Найповніше здобутки вітчизняної науки й практики в сфері інноваційного розвитку та його фінансового забезпечення представлені у працях В. Александрової, О. Алімова, **Ю. Бажала**, О. Барановського, Л. Безчасного, О. Білоцерківця ... та ін.»

9. Основні засади постанови Кабінету міністрів України "Про затвердження складу Ради Державного фонду фундаментальних досліджень" за № 33 від 14 січ. 2004 р. // Наука сьогодні. – 2004. – № 5. – С. 19-20.

Про **Бажала Ю. М.**, декана економічного факультету НаУКМА, який входить до складу членів Ради Державного фонду фундаментальних досліджень.

2005

10. Дегтярь А. О., Мороз В. М. Уровень жизни населения государства, как индикатор оценки эффективности деятельности органов государственной власти // Сборник научных трудов аспирантов и соискателей. – Курск : КИГМС, 2005. – С. 43-49.

«Наукова основа дослідження оцінки рівня життя була закладена в роботах українських вчених О. Ю. Амосова, **Ю. М. Бажала**, А. Ю. Дегтяря, Г. І. Мостового.»

11. Економічна україніка : бібліографічний покажчик : (1990-2004 рр.) : наук. вид. / уклад. **Т. О. Сосновська**. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 202 с. - Включ. бібліогр. – Про **Ю. М. Бажала** див поз. 396, 397.

12. Криклій А. С. Формування трудового потенціалу в умовах трансформаційної економіки : дис. ... д-ра екон. наук : 08.01.01 / Київ. Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2005. — 532 с.

Про **Ю. Бажала** – одного з провідних вчених України, який зробив вагомий внесок у розробку методологічних основ аналізу ролі людського фактору в суспільному відтворенні.

2006

13. Ветрова Н. М. Систематизация теоретических подходов регулирования экономической деятельности в регионе в современных условиях / *Ветрова Н. М., Кикоть В. И.* // Экономика и управление. – 2006. – № 2-3. – С. 116-121.

Про **Бажала Ю. М.**, як одного з відомих вчених-економістів, який багато уваги приділив розробці теоретичних основ та функціонуванню риночного механізму в умовах сучасної економіки.

14. Завгородняя Е. А. Теорія інновацій : проблеми розвитку і категоріальної визначеності // Економічна теорія. – 2006. – № 4. – С. 27-39.

Про **Ю. Бажала** – одного з вітчизняних економістів, який займається інноваційною проблематикою. – С. 27. ; «Додатково в інноваційну проблематику привносяться моменти ймовірності (Г. Роседжер, **Ю.Бажал**)... Зокрема, ймовірність **Ю. Бажал** пояснює піонерною природою технологічних змін : на всіх етапах відбувається пошук». – С. 35 ; «На стику мега- і макрорівнів виникає і розвивається теорія технологічних систем (Д. Львов, **Ю. Бажал**, С. Глазьев)...». – С. 37.

15. Федулова Л. І. Економічна природа технологій та технологічного розвитку // Економічна теорія. – 2006. – № 3. – С. 3-19.

«Саме мовою комплексних технологій сформульовані особливості та закономірності технологічного розвитку економіки, багато з яких відзначалось в роботах Ю. Шумпетера, С. Глазьева, **Ю. Бажала** та ін». – С. 13

2007

16. Покотило Т. В. Історичний аспект розвитку державного регулювання інвестиційної діяльності // Державне будівництво. – 2007. – № 2 – С. 1-11.

«Вагомий внесок у дослідження та розвиток теорії інвестицій, активізації інвестиційного процесу в Україні зробили такі вітчизняні науковці, як В. Александрова, **Ю. Бажал**, В. Геєць, М. Герасимчук, ... [та ін.]» – С.1.

17. Ханов М. М. Ресурсная политика государств трансформирующейся экономике : автореф. дис. ... канд. экон. наук. : спец. 08.00.01 : экон. теория. / [Казан. фин -эконом. ин-т]. – Казань. – 2007. – 164 с. : ил.

Про **Бажала Ю.**, як науковця, в працях якого знайшли відображення проблеми державного регулювання економічних відносин в галузі ресурсовикористання.

18. Шутаева Е. А. Развитие рынка научно- технических услуг как фактор информатизации мирохозяйственных связей // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Сер. : Экономика. Т. 20 (59). – 2007. – № 2. – С. 123-129.

Про **Ю. М. Бажала**, як одного з провідних українських учених, в працях якого знайшли відображення теоретичні основи розвитку науково-технічної сфери.

19. Яремко Л. Національна інноваційна система та її формування в Україні // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. пр. / НДЕІ Мінекономіки України, 2007. – Вип.1. – С. 54-57.

«Значний внесок в розвиток теорії інноваційності зробили О. Амоша, **Ю. Бажал**, В. Геець, І. Лукінов, М. Пашута ... та ін.»

2009

20. Власова І. В. Сутність та визначення інновацій як економічної категорії : теоретичний аспект // Економіка та підприємництво : зб. наук. пр. молодих учених та аспірантів ; [ред. кол. **С. І. Дем'яненко** (відп. ред.) ...та ін.] ; М-во освіти і науки, Київ. Нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – К., 2009. – Вип. 22.

«Значний вклад у розвиток інноваційної теорії внесли **Ю. Бажал**, П. Друкер, Б. Санто, Б. Твісс, Й. Шумпетер. У їх працях розглянуто сутність і види інновацій, циклічну природу нововведень, проблеми створення національної інноваційної системи. ... Однак інновація, як правильно доводить **Ю. Бажал**, — це не просто нововведення, а нова виробнича функція. Це зміна технології виробництва, яка має історичне значення і є необхідною».

21. Гадзало А. Я. Інтелектуальна складова людського капіталу в концепціях розвитку інформаційного суспільства // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2009. – Л. : РВВ НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.9. – 320 с.

«Дослідженню тенденцій розвитку та формування інформаційного суспільства приділено значну увагу у працях ... М. Сміта, В. Іноземцева, **Ю. Бажала**, О. Білоруса, ... та ін.... Першими науковцями, які розробили проблематику розвитку інформаційного суспільства в Україні, стали **Ю. Бажал**, О. Білорус ...та ін. **Ю. Бажал** вважає, що основною рисою інформаційного суспільства є те, що головним господарським ресурсом в ньому стають не традиційні чинники конкурентоспроможності промислового виробництва, а інформація. Учений визначив інформаційну економіку як таку, де продуктивність і конкурентоспроможність чинників і агентів усіх управлінських рівнів залежать від їхньої здатності генерувати, обробляти та ефективно поширювати інформацію...». – С. 304, 308.

22. Мамонова А. В., Прокопенко І. А. Шляхи активізації інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні : зб. наук. пр. Нац. ун-ту держ. податкової служби України. – 2009. – № 1. – С. 182-192.

«Дослідженнями теоретичних і практичних проблем державного стимулювання інноваційної діяльності займаються такі іноземні та вітчизняні економісти, як О. Амоша, В. Атоян, **Ю. Бажал**, А. Гальчинський, В. Геець, З. Варналій, Я. Жаліло, А. Кузнецова та ін.

23. Теляча Л. П. Закономірності інноваційного розвитку в умовах системної кризи // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 5, Т. 1. – С. 111-114.

«Різні аспекти проблематики економічного зростання на інноваційній основі знайшли своє відображення у працях як зарубіжних, так і вітчизняних науковців – М. Портера, К. Ерроу, Ф. Агійона ... **Ю. Бажала**, С. Ілляшенко та ін.».

24. Цыбульская Л. А. Роль крупных предприятий в формировании инновационной политики государства // Проблемы и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ : сб. науч. тр. Т. 2 / Донец. нац. ун-т. – Севастополь-Донецк. – 2009. – С. 858.

Ю. М. Бажал один з провідних вітчизняних вчених-економістів, що досліджував позитивну роль великих підприємств в інноваційному процесі.– С. 672.

2010

25. Відбулася звітно-виборна конференція АН вищої школи України [інформ. повідомл.] // Освіта і управління. – 2010. – Т.13. – № 1. – С. 150-151. – Про **Ю. Бажала**. – С. 150

Про **Ю. Бажала**, обраного (серед інших), новим академіком АН вищої школи України у 2010 році.

26. Курманбаева Б. Ж. Государственное регулирование инновационной деятельности рыночных структур : автореф. дис. ... канд. экон. наук / Гос. образоват. учреждение высш. проф. образования «Санкт-Петербургский гос. ун-т технологии и дизайна». Спец. 08.00.01 : экон. теория. – С.-П.б., 2010.

Про **Ю. Бажала**, як одного з вітчизняних вчених у галузі інноваційних досліджень.

27. Федулова Л. Кадрове забезпечення сфери науки і технологій – стратегічне завдання економічної політики України в посткризовий період // Економіст. – 2010. – № 2. – С. 16-20. – Про **Ю. Бажала**. – С. 16.

«Питання ролі знаннєвого ресурсу у формуванні сучасного формату економіки досліджувались у багатьох роботах науковців : А. Чухно, В. Геєць, **Ю.Бажал**, Г. Задорожний ...та ін.»

Бібліографія друкованих праць Юрія Миколайовича Бажала

1969

28. Про прибуток при соціалізмі // Вдосконалення господарського розрахунку підприємств в умовах нової системи планування та економічного стимулювання виробництва : матеріали наук. студ. конф. ОІНГ, присвяченої 100-річчю з дня народж. В. І. Леніна / Мін-во вищої і серед. спец. освіти УРСР, Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечнікова, Одес. ін-т народного господарства. – О., 1969. – С. 29-33.

1974

29. Выбор наиболее эффективного варианта капитальных вложений // Хозрасчет, финансы и кредит : республ. межвед. науч. сб. / [отв. ред. **В. Ф.**

Палий] ; М-во высшего и среднего спец. образования УССР. – К. : Техніка, 1974. – Вып. 16. – С. 90-93.

30. Роль приведенных затрат в системе оценки экономической эффективности новой техники // Эффективность основных фондов, капитальных вложений и новой техники : темат. сб. / [редкол. **А. А. Храмов** (отв. ред.) ... и др.] ; АН УССР, Ин-т экономики, Науч. Совет по эконом. эффективности основных фондов, капитал. вложений и новой техники. – К. : [б.и.], 1974. – [Вып. 4]. – С.43-48.

1975

31. Анализ экономической эффективности автоматической системы управления многокомпонентными весовыми дозаторами и смесителем (КДКМ) с учетом надежности / **Ю. Н. Бажал** ... [и др.] // Надежность автоматизированных систем управления технологическими процессами и производствами : тезисы докл. всесоюз. науч.-техн. семинара (Киев, 29-30 окт. 1975 г.) / отв. за вып. **Т. А. Обухова** ; М-во приборостроения, средств автоматизации и систем управления. – М. : [б.и.] , 1975. – С. 33-34. (ТС-3 «Автоматизированные системы управления»).

32. Системный подход в теории экономической эффективности научно-технического прогресса // Эффективность основных фондов, капитальных вложений и новой техники : темат. сб. / [редкол. : **А. А. Храмов** (отв.ред.) ... и др.] ; АН УССР, Ин-т экономики. – К. : [б. и.], 1975. – [Вып. 5]. – С. 3-7.

1976

33. Оцінка економічної ефективності заходів науково-технічного прогреса // Економіка Радянської України. – 1976. – № 8. – С. 94-95.

34. Расчет экономической эффективности АСУ технологическим процессом // Измерение и оценка экономической эффективности мероприятий научно-технического прогресса / Об-во «Знание» УССР – К. : [б. и.], 1976. – С. 18-20.

35. Элементы системного подхода в развитии методов определения экономической эффективности новой техники / **Ю. Н. Бажал, В. Г. Чирков** // Экономические проблемы ускорения научно-технического прогресса : тезисы докладов межреспубл. конф. (г. Минск, 26-27 окт. 1976 г.). Ч. I / [под. ред. **Ф. А. Дронова, Э. И. Петровича, М. Н. Шатохиной**] ; АН БССР, Ин-т экономики ... [и др.] – Минск : [б. и.], 1976. – С. 57-59.

1977

36. Методологические вопросы экономического обоснования планируемых мероприятий по новой технике : автореф. дис. ... канд. экон. наук. (08.00.05) / АН УССР, Институт экономики. – К. : 1977. – 19 с.

37. Роль целевой установки оценки экономической эффективности // Измерение и оценка эффективности научно-технического прогресса : темат. сб. / [редкол. : **Д. Г. Петров, А. И. Пасхавер, С. Б. Рыбанова**] ; АН УССР, Ин-т экономики. – К. : [б. и.], 1977. – С. 6 – 12.

1978

38. Методические проблемы оценки социально-экономической эффективности безотходных производств // Проблемы экономической оценки создания и внедрения безотходных промышленных производств : тезисы докл. (апр. 1978 г.) / [редкол. : **Л. А. Белаиов** (пред.) ... и др.] ; АН УССР, Ворошиловоград. филиал ин-та экономики промышленности. – Ворошиловоград. : [б. и.], 1978. – С. 71-73.

39. Методы определения социально-экономической эффективности экологической техники // Качественные аспекты развития социалистической экономики : темат. сб. / отв. за вып. **А. У. Хомра** ; [науч. ред. **Л. Н. Шаблюстая**] ; Ин-т экономики. – К., 1978. – С. 25-28.

40. *Проблемы народнохозяйственной эффективности новой техники / **Ю. Н. Бажал** ... [и др.]. – К., УкрНИИНТИ, 1978 .

1979

41. Измерение экономической эффективности общественного производства, капитальных вложений и новой техники / [отв. за вып. **А. Г. Фтомова**] ; АН УССР, Ин-т экономики. – К., 1979. – 24 с. – (Препринт / АН УССР, Ин-т экономики).

42. Определение экономической эффективности новой техники по охране окружающей среды / [**Ю. Н. Бажал, И. М. Кубенко** ; отв. за вып. **Г. Ф. Ассонов**] ; Укр. науч.-исследоват. ин-т науч. –техн. информации и технико-экон. исслед. Госплана УССР. – К. : УкрНИИНТИ, 1979. – 11 с. – (Информация : новое в науке, технике и производстве).

43. Учет изменения состояния окружающей среды в расчетах социально-экономической эффективности новой техники // Экономические проблемы ускорения научно-технического прогресса и интенсификация общественного производства : тезисы докл. респ. науч.-практ. конф., г. Киев, 15-17 мая. Секция II : Проблемы эффективности НТП / Отв. за вып. **В. И. Гордань**. – К. : ИЭ АН УССР, 1979. – С. 54-56.

1981

44. Методы оценки социально-экономической эффективности внедрения новой техники / **Ю. Н. Бажал, Ю. П. Епархин** ; [отв. за вып. **В. М. Козуб**] ; Об-во «Знание» УССР. – К. : [б. и.], 1981. – 22 с. – (Б-чка «Эконом. обоснование новой техники»).

45. Экономическая оценка социальных результатов применения новой техники : моногр. / [**Ю. Н. Бажал**... и др. ; отв. ред. **М. А. Виленский**] ; АН УССР, Ин-т экономики. – К. : Наук. думка, 1981. – 204 с. – Библиогр. : С. 200-204. (94 назв.).

46. Экономическое обоснование природоохранных затрат // Экономика Советской Украины. – 1981. – № 6. – С. 61-65.

47. Рец. : Економічна ефективність капітальних вкладень і розширене відтворення / **Ю. М. Бажал, А. А. Храмов** // Економіка Радянської України. –

1981. – № 10. – С. 89-90. – Рец. на кн. : **Чернявский А. П.** Проблемы повышения эффективности капитальных вложений (финансово-экономический аспект). – К. ; О. : Вища шк., 1981. – 176 с.

1982

48. Методологические основы анализа показателей эффективности общественного производства // Ленинское учение о производительности труда и проблемы повышения эффективности производства на современном этапе : сб. ст. / отв. ред. **П. В. Савченко** ; АН СССР, Ин-т экономики, Совет молодых ученых. – М. : [б. и.], 1982. – С. 12-18.

49. *Совершенствование методов оценки эффективности воспроизводства основных фондов на основе внедрения научно-технических новшеств / **Ю. Н. Бажал** ... [и др.] – К. : УкрНИИТИ, 1982.

1983

50. Измерение эффективности новой техники : моногр. / [отв. ред. **В. П. Александрова**] ; АН УССР, Ин-т экономики. — К. : Наук. думка, 1983. — 104 с.

51. Совершенствование экономических методов управления НТП в системе расширенного воспроизводства основных фондов / [**Ю. Н. Бажал**... та ін.] ; АН УССР, Ин-т экономики. – К. : [б. и.], 1983. – 43 с. (Препр. науч. докл. / АН УССР, Ин-т экономики).

1984

52. Планирование эффективности новой техники // Ускорение научно-технического прогресса и интенсификация воспроизводства основных фондов : моногр. В 3-х т. Т. 2. : Совершенствование управления научно-техническим прогрессом / редкол. : **В. П. Александрова, Е. И. Хмелевский, Т. П. Загорская**. – К. : Наук. думка, 1984. – Гл. 4, § 3. – С.121-135.

53. Согласование народнохозяйственной и хозрасчетной эффективности новой техники // Всесоюзная научная конференция "Интенсификация и эффективность социалистического производства : закономерности и управление". Т. II : "Эффективность и ускорение научно-технического прогресса" (тезисы выступлений) / [отв. ред. **М. А. Виленский** ; АН СССР, Ин-т экономики] – М. : [б. и.], 1984 – Ч. I ; Ч. II. – С. 175-178.

1985

54. Методические рекомендации по определению экономической эффективности мероприятий по борьбе с производственным шумом и вибрацией / [сост. : **Ю. Н. Бажал, В. А. Сумин, А. А. Меньшов** ; М-во здравоохранения УССР]. — К. : [б. и.], 1985. — 32 с.

55. Совершенствование планирования экономической эффективности научно-технического прогресса // Проблемы совершенствования воспроизводства основных фондов на современном этапе : тезисы докл. республ. науч.-практ. конф., Харьков, 29-30 мая 1985 г. Ч. I / [редкол. : **А. С.**

Емельянов (отв. ред.) ... и др.] ; Гос. План. Комитет УССР ... [и др.] – К. : НИЭИ Госплана УССР, 1985. – С. 156-157.

1986

56. Влияние научно-технического прогресса на интенсивное использование производственных ресурсов и эффективность производства / [*Ю. Н. Бажал*, ... и др. ; отв. ред. *В. П. Александрова*]. – К. : ИЭ АН УССР, 1986.- 52 с. (Препринт / АН УССР, Ин-т экономики ; 86-10).

57. К вопросу измерения экономической эффективности новой техники // Экономическое управление научно-техническим прогрессом : сб. науч.тр. / [редкол. : *Ю. Н. Бажал* ...и др.] ; АН УССР, Ин-т экономики. – К. : ИЭ АН УССР, 1986. – С 83-91.- Бібліогр. у підряд. прим.

58. Совершенствование управления экономической эффективностью научно-технической реконструкции производства / [отв. за вып. *Н. Д. Подкуйко* ; науч. ред. *В. П. Александрова*]. – К., 1986. – 15 с. – (Об-во «Знание» Украинской ССР. В помощь лектору и специалисту).

59. Экономическая оценка социальных результатов научно-технического прогресса // Всесоюзная научно-практическая конференция «Актуальные экономические проблемы внедрения достижений научно-технического прогресса в производство». Секция V : Совершенствование механизма управления внедрением научно-технических достижений : тезисы докладов и сообщений / [редкол. : *Н. Г. Чумаченко*... и др.] ; Центр. правление науч.-экон. об-ва]. – К. : [б. и.], 1986. – С. 57-58.

1987

60. Цена и экономический эффект новой техники // Повышение роли цен в ускорении научно-технического прогресса : материалы краткосрочного семинара [Ленинград], 13-14 марта 1987 г. / под ред. *В. Е. Есипова, В. П. Александрова* ; Ленинград. организация об-ва «Знание» РСФСР, Ленинград. дом науч.-тех. пропаганды. – Л. : ЛДЭНТП, 1987. – С. 36-39.

1988

61. Методы расчета и оценки экономической эффективности мероприятий по борьбе с неблагоприятным воздействием шума и вибрации на производстве [метод. рекомендации] / [*Ю. Н. Бажал, А. А. Меньшов* ; отв. за вып. *О. И. Волощенко*] ; Об-во «Знание» УССР. – К. : [б. и.], 1988. – 19 с. – (Охрана окружающей среды и труда) ; (В помощь лектору и специалисту).

62. Модель цены и эффективность новой техники // Проблемы перестройки ценообразования : сб. науч. ст. / под ред. *А. А. Дерябина* ; АН СССР, Центр. правление всесоюзн. экон. об-ва. – М., 1988. – С. 225-229.

63. Экономические стимулы научно-технического развития производства // Научно-технический прогресс и интенсификация производства : тезисы докл. Всесоюзн. науч. – практ. конф., г. Донецк, 24-26 ноября 1988 г. Секция 2. : Пути перестройки управления научно-техническим

прогрессом / АН СССР ...[и др.] ; редкол. **В. Г. Иванов** ...[и др.]. – Донецк : ИЭП АН УССР, 1988. – С.84-85.

1989

64. Влияние новой техники на эффективность производства // Интенсификация социалистической экономики. В 5-ти т. Т.2 : Научно-технический прогресс и инвестиционная политика / редкол. : **Н. С. Герасимчук (отв. ред.), С. М. Ямпольский, В. П. Александрова** ; АН УССР, Ин-т экономики. – К. : Наук. думка, 1989. – С. 199- 210.

65. Иновационная восприимчивость производства // Экономические стимулы ускорения НТП : сб. науч. тр. / под ред. **В. П. Александровой** ; АН УССР, Ин-т экономики. – К. : ИЭ АН УССР, 1989. – С. 5-10.

66. Концепция совершенствования механизма управления научно-техническим прогрессом / **Ю. Н. Бажал, А. И. Пасхавер, В. Г. Иванченко** ; отв. ред. **Ю. Н. Бажал** ; АН УССР, Ин-т экономики — К. : ИЭ АН УССР, 1989. — 24 с. (Препринт / АН УССР, Ин-т экономики ; 4-89).

67. Хозрасчетный механизм технического обновления производства / **[Ю. Н. Бажал ... и др.]**. — К. : Техника, 1989. — 167 с.— (Шк. хозрасчета).

1990

68. Наступательная инновационная стратегия и роль оценок эффективности в хозяйственном управлении / **Ю. Н. Бажал, М. Мейстржик, А. И. Пасхавер** ; [отв. ред **Ю. Н. Бажал**] ; АН УССР, Ин-т экономики. — К. : ИЭ, 1990. — 42 с. – (Препр. АН УССР, Ин-т экономики ; 90).

69. Планирование интенсивного развития общественного производства : учеб. пособ. для экон. спец. вузов / **Ю. Н. Бажал, В. С. Найденов, С. А. Ерохин** ; под ред. **В. С. Найденова**. – М. : Высшая шк., 1990. – 223с. : ил. – Библиогр. : С. 220-221. – Из м. : Гл. 5 : Планирование научно-технического прогресса в условиях интенсификации производства. – С. 103-133 ; Гл. 6. : Измерение эффективности научно-технического прогресса – инструмент плановой интенсификации производства. – С. 134-171. ; Гл. 8 : Планирование интенсивного использования материальных ресурсов. – С. 187-203.

70. Развитие рыночных отношений в инновационной сфере союзной республики // Комплексное совершенствование хозяйственного механизма (народнохозяйственный и региональный аспекты) : тезисы докл. Всесоюз. конф. Минск, 16-17 окт. 1990 г. Секция II / [ред. **Л. А. Губашина**] ; АН БССР, Ин-т экономики... [и др.] – Минск : [б. и.], 1990. – С. 138-139.

71. *Экономическая восприимчивость производства к научно-техническим инновациям // Проблемы экономического управления техническим развитием предприятий промышленности. Ч. I / АН УССР, Ин-т экономики. – К., 1990.

72. Ред. : Оценка эффективности инновационного процесса в новых условиях хозяйствования : сб. материалов Всесоюз. науч. семинара с междунар. участием (Киев, 14-18 мая 1990 г.) / [ред. : **Ю. Н. Бажал, А. И.**

Пасхавер] ; Гос. ком. СССР по науке и технике ... [и др.] – К. : [б. и.], 1990. – 138 с.

1991

73. *Акселерация творчества // Материалы II всесоюзного симпозиума по информатизации общества и науки. – М., 1991

74. Инновационный процесс, конкуренция и рынок [про участь укр. вчених-економістів у міжнар. конф. «Взаимосвязь инноваций и конкурентоспособность в различных типах рыночных отношений» (Италия, 23-27 сент.)] // Экономика Украины. – 1991. – № 12. – С. 90.

75. Інноваційна теорія економічної політики // Економіка Радянської України. – 1991. – № 3. – С. 11-21. – Бібліогр. у підряд. прим.

76. Как повысить восприимчивость производства к НТП? // Вестник Московского университета. Сер. 6 : экономика. – 1991. – № 3. – С. 14-21.

77. Социально-экономическая эффективность средозащитных мероприятий (методика определения в проектах округов санитарной охраны курортов и территориальных комплексных схем охраны природы рекреационных и административных регионов) / *Ю. Н. Бажал*... [и др.] ; [отв. ред. *А. П. Зайцев*] ; АН УССР, Ин-т экономики. – К., 1991. – 33 с. – Бібліогр. : С. 32-33. – (Препринт / АН УССР, Ин-т экономики ; 91. Для служебного пользования).

78. Экономический механизм управления научно-техническим развитием производства : автореф. дис. на соиск. учен. степ. доктора наук (08.00.05) / АН УССР, Ин-т экономики. — К., 1991. — 34 с. — Бібліогр. : С. 32-34 (28 назв.).

79. Экономическая восприимчивость производства к научно-техническим инновациям / [*Ю. Н. Бажал*... и др. ; отв. ред. *Ю. Н. Бажал*] ; АН УССР, Ин-т экономики. — К. : Наук. думка, 1991. — 294с. — Бібліогр. : С. 285-291. — Из зм. : Предисловие. — С. 3-4 ; Гл. 1 : Экономическая реформа и управление инновационным процессом. — С. 5-32.

80. Экономическая среда инновационного процесса // Всесоюзная научно-практическая конференция «Рынок : новые формы хозяйствования и научно-технический прогресс» (Тезисы докл. и выступлений, г. Алма-Ата, 29 сент.- 3 окт. 1991 г.) Т. III / [редкол. : *А. К. Кошанов*... и др.] ; Верховный Совет Казах. ССР. ... [и др.] – Алма-Ата. : [б. и.], 1991. – С. 37-39.

81. Энергия экономического развития // Развитие производственных отношений и становление новых хозяйственных форм : тезисы докл. конф. (Киев, 12-13 дек. 1991 г.) / [редкол. : *В. К. Черняк* (отв. ред.)...и др.] ; АН Украины, Ин-т экономики. – К. : [б.в.], 1991. – С. 60-62.

82. Innovative Version of the Economic Reform in Ukraine // Innovation, Competition, Competitiveness : The Conference was financed by the Rockefeller Foundation, (Italy, 1991) / Edit by *Annamaria Inzelt*. – Budapest. : IKU, Innovation Research Centre. – P. 31-34.

83. Price Rise Reform? / *O. Olexandrovsky* interviewed *Yuri Bazhal* // Ukraine. – 1991 – № 12. – P. 10.

1992

84. *Иновационная теория и хозяйственный механизм // Теория иноваций и цикличность развития науки и техники : материалы Междунар. конф., посвященной 100-летию Н. Д. Кондратьева. Секция 3. – М., 1992.
85. Конкурентоспособность наукоемкой продукции // Экономика Украины. – 1992. – № 1. – С. 11-19. – Бібліогр. у підряд. прим.
86. *Ціноутворення і внутрізаводський госпрозрахунок // Проблеми формування ринкової економіки України. – К. : Ін-т народного господарства, 1992.
87. Ред. : Иновационная политика Украины : экономические проблемы формирования : сб. науч. тр. / [редкол. : **Ю. Н. Бажал** (отв. ред.) ... и др.] ; АН Украины, Ин-т экономики. – К. : [б. и.]. – 102 с.

1993

88. Актуальність іновативної теорії економічного розвитку // Економіка України : минуле, сучасне, і майбутнє = The economy of ukraine : past present and future : матеріали Першого конгресу Міжнар. україн. економіч. асоціації, [Київ, трав. 1992 р.] / [відп. ред. : **М. Герасимчук, Ю. Чучман**]. – К. : Наук. думка, 1993. – С. 13-17.
89. Еволюційна парадигма економіки перехідного періоду // Економіка України. – 1993. – № 8. – С. 3-11.
90. Іновативна ідеологія здійснення економічної реформи в Україні // Республіканська науково-практична конференція "До нової України – шляхом реформ" : тези виступів, Київ, 14-16 берез. 1992 р. Секція економіки / [відп. ред. **В. М. Гесць**] ; Комісія з прав людини Верховної Ради України ... [та ін.] – К. : НМК ВО, 1993. – С. 7-9.
91. Найвизначніший слов'янський економіст, противник Леніна [про М. І. Туган-Барановського 1865-1919 рр.] // Рада. – 1993. – № 1 – С. 2 ; № 2. – С. 2 ; № 3 – С. 2 ; № 4.- С. 2.
92. *Потенціал технологічного динамізму України // Матеріали українсько-французького семінару з проблем соціального управління технологією. – К. : РВПС, 1993.
93. Экономическое управление техническим обновлением производства : [моногр.] / под ред. **В. П. Александровой, А. П. Степанова** ; [**Ю. Н. Бажал** ... и др.]. – К. : Либідь, 1993. – 247 с. – Из зм. : § 1. Классификация типов научно-технических инноваций. – С. 33-43 ; § 2. Взаимосвязь типов инноваций и их жизненный цикл. – С. 43-52.
94. Ред. : Технологічний динамізм України : потенціал, фактори, перспективи : зб. наук. пр. / редкол. : **Ю. М. Бажал** (відп. ред.), **Є. І. Хмелевський, В. А. Яковлев** ; АН України, Ін-т економіки. — К., 1993. — 84с. — Бібліогр. : в кінці пр.
95. Рец. : Український класик світової політекономії // Економіка України. – 1993. – № 7. – С. 88-89. – Рец. на кн. : **Злупко С. М.** Михайло Туган-Барановський. Український економіст світової слави. – Л. : Каменяр, 1993. – 192 с.

96. *Innovative Version of the Economic Reform in Ukraine // Innovation, Competition, Competitiveness. Budapest, IKU, Innovation Research, Research Centre, 1993.

1994

97. Доля теорії : 100-річчя класичної праці М. І. Туган-Барановського і сучасність // Економіка України. – 1994. – № 12. – С. 58-63.— Бібліогр. у підряд. прим.

98. Інтеграція науки та освіти // Економіка України. – 1994.— № 10. – С. 96.

99. *Роль технологічних змін в перехідних економіках (на прикладі України) // Україна в світовому економічному просторі : зб. пр. II міжнар. конгр. укр. економістів, м. Одеса, 23-27 трав. 1994 р.— О., 1994.

100. Стратегія соціально-економічного розвитку України : наук. доп. / [Ю. М. Бажал ... та ін.] ; НАН України, Ін-т економіки. – К. : [б. в.], 1994. – 231 с.

101. "Українська модель" економіки ? = « Ukrainian model of economi ? // Скарб. – 1994. – № 1. – С. 6–9.

102. Ред. : Вісник Національного банку України : наук. –практ. журн. / Нац. банк України. – К., 1994. – .— Член редкол.

1995

103. Економічна теорія та незалежність України // Щорічна наукова конференція "Україна : людина, суспільство, природа" : тези доп. (Київ, 17-18 січ. 1995 р.) / [відп. за вип. **В. І. Полтавець**] ; НаУКМА. – К., 1995. – С. 29-30.

104. Інноваційний розвиток як пріоритет економічної політики // Економіка України та шляхи її подальшого реформування : матеріали Всеукр. наради економістів (Київ, 14-15 верес. 1995 р.) / [уклад. : **З. С. Варналій** ... та ін. ; редкол. **І. В. Курас** (відп. ред.) ... та ін.]. – К. : Генеза, 1995. – С. 169-171.

105. Стабилизационная политика и структурная перестройка в экономике Украины // Рынок, предприниматель, инвестиции : материалы Междунар. науч.- практ. конф. (Киев, 27-29 сент. 1994 г.) / [отв. за вып. **В. П. Кузьменко**] ; НАН Украины, Центр исследований проблем предпринимательства и менеджмента. – К. : Манускрипт, 1995. – С. 126-132.

106. Ред. : Фінанси України : наук. –теорет. та інформ. – практ. журн. / Мін-во фінансів України. – К., 1995 – .— Член редкол.

1996

107. Економічна теорія технологічних змін : навч. посіб. для вузів / **Ю. М. Бажал** ; Міжнар. фонд "Відродження". – К. : Заповіт, 1996. – 240 с. : іл. – Бібліогр. : С. 235-238.— (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

Згадка : **Федулова Л. І.** Економічна природа технологій та технологічного розвитку // Економічна теорія. – 2006. – № 3. – С.9.

Згадка : Михайло Іванович Туган-Барановський : особистість, творча спадщина і сучасність / під заг. ред. : **О. О. Шубіна, А. А. Садекова** ; М-во

освіти і науки України, Донець. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. — Донецьк : Каштан, 2007. — С. 37-38.

1997

108. *Закон України "Про інноваційну діяльність"(проект) / **Ю. М. Бажал** ... [та ін.] // Світ. — 1997. — № 18

109. *Концепція державної інноваційної політики (проект) / **Ю. М. Бажал** ... [та ін.] // Світ. — 1997. — № 11

110. Концепція інвестиційної політики України / **Ю. Бажал** ... [та ін.] ; НАН України, Інститут економіки. — К., 1997. — 85с.

1998

111. *Інвестиційна привабливість України // Україна. Погляд у XXI століття — К. : ВО Комп'ютерні системи, 1998.

112. *Інструктивно-методичні матеріали по розробці Державного індикативного плану науково-технічного розвитку України на 1999-2005 роки та визначення інноваційних пріоритетів держави / **Ю. Бажал** ... [та ін.] ; М-во науки. — К., 1998.

113. Новітня економічна парадигма цивілізаційного прогресу / **Ю. Бажал, В. Шевчук** // Економіст. — 1999. — № 1. — С. 8. — Рец. на кн. : **Руденко М.** Енергія прогресу : нариси фізичної економії. — К. : Молодь, 1998. — 528 с.

114. Effectiveness and Production Structure of Ukrainian Economy : start point of market transition // International Project "Dynamic Factors and Trends of Transition Economies with Respect to the World Megatrends : the Case of Ukraine" (Project UKRAINE-INTAS 95-270). Biannual Bulletin of the Research Group : Statistics Analysis Research. — Kyiv, 1998. — Issue 1. — P. 21-30.

115. Financing of Scientific and Technological Sphere comparison of Ukraine with selected OECD and European union countries // International Project "Dynamic Factors and Trends of Transition Economies with Respect to the World Megatrends : the Case of Ukraine" (Project UKRAINE-INTAS 95-270). Biannual Bulletin of the Research Group : Statistics Analysis Research. — Kyiv, 1998. — Issue 1. — P. 14-19.

116. The Economic Efficiency of the Privatization Processes in Ukraine // International Project "Dynamic Factors and Trends of Transition Economies with Respect to the World Megatrends : the Case of Ukraine" (Project UKRAINE-INTAS 95-270). Biannual Bulletin of the Research Group : Statistics Analysis Research. — Kyiv, 1998. — Issue 2. — P. 30-39.

1999

117. *Врахування розвитку економічної теорії в базових програмах фундаментальних дисциплін // Проблеми викладання економічної теорії : матеріали Всеукр. наук. — метод. конф. (Київ, 26-27 квіт. 1999 р.).

118. Економічні пріоритети технологічного розвитку // Поглиблення ринкових реформ та стратегія економічного розвитку України до 2010 року :

матеріали наук. конф., м. Київ 3-4 берез. 1999р. : У 2-х ч. Ч. 2. Т. 1 / відп. за вип. **А. С. Філіпенко** ; НАН України, М-во економіки України ; М-во України у справах науки і технологій ; М-во освіти України. – К., 1999. – С. 115–120.

119. Економічні проблеми державного програмування науково-технічного розвитку / **Ю. Н. Бажал, В. П. Александрова** // Економіка України — 1999. — № 10. — С. 29-37.

120. Інноваційні фактори економічного зростання : наук. доп. / [**Ю. М. Бажал** ... та ін. ; відп. ред. **Ю. М. Бажал**] ; НАН України, Ін-т екон. прогнозування. — К. : [б. в.], 1999. — 51с. — Из. зм. : Загальна частина. — С. 4-11 ; Державне фінансування науково-технологічної сфери. — С. 11-18.

121. *Необхідність інноваційної моделі економічного зростання для України // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. "Інноваційна діяльність в системі державного регулювання", м. Івано-Франківськ, 4-6 трав. 1999р.

122. Нормативні програми навчальних дисциплін з економічної теорії (для бакалавра з економіки та підприємництва) / [редкол. : **В. С. Савчук** (голова) ...та ін. ; відп. за вип. : **І. Й. Малий, Т. Є. Оболенська** ; Мін-во освіти України, Київ. нац. екон. ун-т]. — К. : КНЕУ, 1999. — С. 29-32.

123. Основне протиріччя науково-технологічної сфери української економіки // Статистика України. — 1999. — № 4. — С. 17-23. — Бібліогр. : С.23.

124. Ред. : Наукові записки / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". — К. : КМ Academia, 1999. —

1999. — Т. 6 ; Т. 15. — Член. редкол.

2000. — Т. 18 ; Т.18 : Ювіл. вип. ; Т.18 : Спец. вип. У 2-х ч. — Член. заг. редкол.

2001. — Т. 19.- [11 вип.] — Член. заг. редкол.

2002. — Т. 20. — [15 вип.] — Член. заг. редкол.

2003. — Т. 21. — [10 вип.] ; Т. 22. [3 вип.] — Член. заг. редкол.

2004. — Т. 23. — Т. 35. — Член. заг. редкол.

2005. — Т. 36. — Т. 48. — Член. заг. редкол.

2006. — Т. 49. — Т. 60. — Член. заг. редкол.

2007. — Т. 61. — Т. 67 ; Т. 69. — Член. заг. редкол.

125. Global Change Economy : Surveying and Regional Scale for Ukraine //“Dynamic Factors and Trends of Transition Economies with Respect to the World Megatrends : the Case of Ukraine”(Project UKRAINE-INTAS 95-270). Biannual Bulletin of the Research Group : Statistics Analysis Research. — Kyiv, 1999. — Issue 3–4. — P. 30-39.

2000

126. Еволюційна парадигма економічної теорії та практика ринкової трансформації України // Економічна теорія : сучасна парадигма та її еволюція на порозі XXI століття : матеріали міжнар. наук. — практ. конф., Київ, 1-2 берез. 2000 р. / [відп. ред. **В. Д. Базилевич**] ; Мін-во освіти і науки України, Київ. держ. торговельно-екон. ун-т. — К. : КДТУ, 2000. — Ч. 1. — С. 35-37.

- 127.** Інвестиційно-інноваційні ресурси економічного зростання // Стратегія економічного розвитку України : наук. зб. / [відп. ред. **О. П. Степанов** ; відп. за вип. **Є. О. Тільний**] – К. : КНЕУ, 2000. – Вип. 1. – С. 34-40.
- 128.** Інноваційна теорія економічного розвитку : М. Туган-Барановський, Й. Шумпетер і проблеми перехідної економіки України // Наукові записки. Т. 18 : Економічні науки / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія" ; [редкол. тем. вип. : **Ю. М. Бажал** ... та ін. ; упоряд. : **Н. Ю. Іванова**]. – К. : КМ Академія, 2000. – С. 3-7. – Включ. бібліогр.
- 129.** *Інноваційний потенціал економічного зростання / відп. ред. **Ю. М. Бажал** / АН України, Ін-т екон. прогнозування – К., 2000.
- 130.** Наукове забезпечення економічних реформ в Україні // Україна в ХХІ столітті : концепції та моделі економічного розвитку : матеріали доп. V Міжнар. конгр. укр. економістів, Львів, 22-26 трав. 2000 р. – Л., 2000. – Ч.1.-С.111-112.
- 131.** Сучасність творчості М. І. Туган-Барановського // Еволюція економічного розвитку та економічних теорій (проблеми дослідження та викладання). – К. : КНЕУ, 2000. – С. 79-80.
- 132.** Ред. : Наукові записки. Економічні науки / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". – К. : КМ Academia, 2000. –
2000. – Т. 18. – 83 с. – Гол. ред. кол. темат. вип.
2001. – Т. 19. – 64 с. – Гол. ред. кол. темат. вип.
2002. – Т. 20. – 50 с. – Гол. ред. кол. темат. вип.
2003. – Т. 21. – 74 с. – Гол. ред. кол. темат. вип.
2004. – Т. 30. – 110 с. – Гол. ред. кол. темат. вип.
2005. – Т. 44. – 104 с. – Гол. ред. кол. темат. вип.
2006. – Т. 56. – 99 с. – Гол. ред. кол. темат. вип.
2007. – Т. 68. – 89 с. – Член ред. кол. темат. вип.
2008. – Т. 81. – 72 с. – Член ред. кол. темат. вип.
2009. – Т. 94. – 98 с. – Член ред. кол. темат. вип.
2009. – Т. 95. – 80 с. – Гол. ред. кол. темат. вип.
- 133.** Ред. : Економіка і прогнозування : наук.-аналіт. журн. / Ін-т екон. та прогнозування НАН України. - К., 2000 – – Член редкол.
- 134.** *Contemporary Issues of Innovation Activities in Ukraine Economy // Surveying Innovation in Promising Economies.- CEU PRESS, 2000.
- 135.** Fundamental problems of science and technology // International Project UKRAINE – INTAS 95-270. "Dynamic factors and trends of transition economies in relation to the world megatrends : the case of Ukraine": Bulletin. – Kyiv and Norwich, 2000. – No 3-4. – P. 25-37.
- 136.** Investment in innovation for economic growth // International Project UKRAINE – INTAS 95-270. "Dynamic factors and trends of transition economies in relation to the world megatrends : the case of Ukraine": Bulletin.– Kyiv and Norwich, 2000. – No 3-4. – P. 38-46.

137. Економічна оцінка технологічного розвитку в Україні : стан і перспективи // Україна на порозі ХХІ століття : уроки реформ і стратегія розвитку : матеріали наук. конф., м. Київ, 15-16 листоп. 2000 р. / Нац. техн. ун-т України “Київ. політех. ін-т” – К., 2001. – С. 135–139.

138. Економічний аналіз надзвичайних ситуацій техногенного характеру // Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 5 : Доходно-витратний аналіз / за заг. ред. : **Юрія Єханурова, Івана Розпукенка** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації кадрів. – К. : К. І. С., 2001. – Розд. 2.10. – С. 89-96.

139. Економічний розвиток і державна політика : навч. посіб. / авт. кол. : **Бажал Ю. М.** ... [та ін.] ; заг. ред. : **Ю. Єхануров, І. Розпукенко** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : Вид-во УАДУ, 2001. – 480 с. – Из. зм. : Розд. 3.4 : Політика економічного зростання. – С. 229-242. – Бібліогр. ; Розд. 3.5 : Інноваційна політика як фактор економічного зростання. – С. 243-256. – Бібліогр.

140. *Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 2 : Економічні аспекти міського будівництва і житлової політики / **Бажал Ю. М.** ... [та ін.] ; за заг. ред. : **Юрія Єханурова, Івана Розпукенка.** – К. : К. І. С., 2001.

141. *Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 7 : Аграрна політика в сучасних умовах / **Ю. М. Бажал** ...[та ін.] ; за заг. ред. : **Юрія Єханурова, Івана Розпукенка** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації кадрів. – К. : К. І. С., 2001. – Розд. 2.4 ; 2.5.

142. Зовнішня торгівля та економічне зростання // Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 6 : Міжнародна економіка. Торговельна політика / за заг. ред. : **Юрія Єханурова, Івана Розпукенка** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації кадрів. – К. : К. І. С., 2001. – Розд. 1.5. – С. 30-35.

143. Избранные исследования известного украинского экономиста // Экономика Украины. – 2001. – № 3. – С. 92-93.

144. Ідеї Сергія Подолинського та екологічна економіка // Учення Сергія Подолинського і цивілізаційна еколого-економічна перспектива : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. С. А. Подолинського, м. Київ, 7 груд. 2000 р. / відп. за вип. : **Л. Я. Корнійчук, В. О. Шевчук** ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2001. – С. 135–139.

145. Міжнародний трансфер технологій як фактор економічного розвитку // Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 6 : Міжнародна економіка. Торговельна політика / за заг. ред. : **Юрія Єханурова, Івана Розпукенка** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації кадрів. – К. : К. І. С., 2001. – Розд. 1.4. – С. 20-21.

146. Нові особливості сучасних підприємницьких систем // Нові виробничі системи і прискорений розвиток регіонів : матеріали Міжнар.

екон. Форуму, м. Київ, 16 лист. 2001 р. / Держ. податк. адміністрація України ...[та ін.]. – К. : [б. в.], 2001. – С. 69–71.

147. Політика життєзабезпечуючого (сталого) розвитку // Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 5 : Доходно-витратний аналіз / за заг. ред. : **Юрія Єханурова, Івана Розпуненка** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації кадрів. – К. : К. І. С., 2001. – Розд. 2.9. – С. 80–88.

148. Проблеми державної політики України у сфері освіти і використання досягнень науки і техніки у виробництві. // Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 4 : Економіка освіти і науки / за заг. ред. : **Юрія Єханурова, Івана Розпуненка** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації кадрів. – К. : К. І. С., 2001. – Розд. 2.4. – С. 75–87.

149. Проблеми та фактори економічного зростання // Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 4 : Економіка освіти і науки / за заг. ред. : **Юрія Єханурова, Івана Розпуненка** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації кадрів. – К. : К. І. С., 2001. – Розд. 1.6. – С. 30–41.

150. Проблеми та фактори економічного зростання // Економічний розвиток і державна політика : практикум. – Вип. 1 : Економічна політика в сфері промисловості, паливно-енергетичного, транспортного комплексів та зв'язку / ред. : **Ю. Єхануров, І. Розпуненко**. – К. : К. І. С., 2001. – Розд. 1.6. – С. 23–28.

151. Проблеми викладання економічної теорії в Україні в контексті «західних» стандартів // Інтеграція вищої освіти України в європейську систему : зб. наук. пр. : за результатами Міжнар. наук.-метод. конф., Дніпропетровськ, 15 трав. 2001 р. / [Міжнар. фонд «Відродження» ; за ред. **Н. Є. Бойцун**] — Д. : [Арт-Прес], 2001. — С. 67–68.

152. Славетний ювілей В. П. Александрової // Економіка і прогнозування. – 2001. – № 1. – С. 153-154.

2002

153. Державне управління інноваційним розвитком // Ефективність державного управління : моногр. / за заг. ред. **Івана Розпуненка** ; Українська Акад. держ. управління при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів. – К. : К. І. С., 2002. — Розд. 8. – С. 248-291.

154. Економіка інноваційних процесів // Вісник інституту економічного прогнозування. – 2002. – № 1. – С. 3-17. – Бібліогр. : С. 17.

155. Економічна оцінка державних пріоритетів технологічного розвитку / **Ю. Бажал** ...[та ін.] ; **Ю. М. Бажал** (наук. ред.) ; НАН України ; Ін-т екон. прогнозування. — К., 2002. — 320с. : табл. — Бібліогр. : С. 304-317. — Из. зм. : Вступ – С. 9–13 ; [Розд. 1] : Генезис та розвиток економічної теорії технологічних змін. – С. 14–39 ; [Розд.2] : Економічні пріоритети технологічного розвитку в економіці перехідного періоду. – С. 40–74.

- 156.** Економічні аспекти розвитку технологічної складності в промисловому виробництві України // Інноваційний розвиток економіки та напрямки його прискорення : (наук. доп.) / [Ю. М. Бажал ... та ін.] ; за ред. **В. П. Александрової** ; НАН України, Ін-т екон. прогнозування. — К., 2002. — Розд. 1 — С. 4-19.
- 157.** *Економічний розвиток і державна політика : практикум. — Вип. 8 : Соціальна політика / [Ю. М. Бажал ... та ін.] ; за заг. ред. **Ю. Єханурова, І. Розпуненка**. — К. : К. І. С., 2002. — Розд. 2.13.
- 158.** *Економічний розвиток і державна політика : практикум. — Вип. 10. : Ринок праці в умовах перехідної економіки / [Ю. М. Бажал ... та ін.] ; за заг. ред. **І. Розпуненка**. — К. : К. І. С., 2002.
- 159.** Економічний розвиток як мета державного управління // Ефективність державного управління : моногр. / за заг. ред. **Івана Розпуненка** ; Українська Акад. держ. управління при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів. — К. : К. І. С., 2002.— Розд. 3. — С.61-99.
- 160.** Проблеми державного фінансування науково-технологічної сфери України // Економічний розвиток і державна політика : практикум. — Вип. 9 : Фінансовий менеджмент у системі державного управління / за заг. ред. **Івана Розпуненка** ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації кадрів. — К. : К. І. С., 2002. — Розд. 2.13. — С. 231-249.
- 161.** Ред. : Магістеріум / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Магістерські програми. — К. : КМ Академія, 2002. — 2002. — Вип. 10. — Член. заг. редкол.
2003. — Вип. 11. — Вип.12. — Член. заг. редкол.
2004. — Вип. 13. — Вип.17. — Член. заг. редкол.
2004. — Вип. 14. — Голов. ред. редкол. темат. вип.
2005. — Вип. 18. — Вип. 21. — Член. заг. редкол.
2006. — Вип. 22. — Вип. 25. — Член. заг. редкол.
2007. — Вип. 26. — Член. заг. редкол.
2009. — Вип. 35. — Член. редкол. темат. вип.
- 162.** Рец. : Нова українська книга про М. І. Туган-Барановського // Економіка України. — 2002. — № 9. — С. 90-91. — Рец. на кн. : **Горкіна Л. П.** М. І. Туган-Барановський в економічній теорії та історії — К. : ІЕ НАН України, 2001. — 268 с.
- 163.** Рец. ...Рец. на кн. : **Іванова Н. Ю.** Навчально методичні матеріали з курсу "Економіка підприємства" : для студентів напрямку підготовки 0501 : економіка та підприємництво / рец. **Ю. М. Бажал**. — К. : КМ Академія, 2002. — 103 с. : іл. — (Метод. сер.) — Включ. бібліогр.
- 164.** Contemporary Issues of Innovation Activities in the Ukrainian Economy // Innovation in Promising Economies / Ed. By : **A. Inzelt, L. Auriol**. — Budapest : AULA Publ. Ltd, 2002. — P. 65–82.
- 165.** History of Innovation Theory of Economic Development and Contemporary Issues of the Ukrainian Transitive Economy // ESHET 2002: 6th Conference of Social Change and Economic Development in the History of

Economic Thought, Rethymno, March 14-17, 2002 : Book of Abstracts. – Rethymno : University of Crete ; Departament of Economics, 2002. – P. 105–106.

2003

166. Екологічна економіка // Ефективність державного управління : практикум. Вип. 3 : Економіка природних ресурсів і довкілля / за заг. ред. **Івана Розпутенка** ; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів. – К. : К. І. С., 2003. – Розд. 11. – С. 184-201.

167. Економічна теорія державного управління : від національного до «світового» уряду // **Стігліц Дж.** Глобалізація та її тягар = Globalization and its discontents / пер. з англ. **А. Іщенка** ; [наук. ред. **І. В. Бураковський**]. – К. : КМ Академія, 2003. – С. 6-15.

168. Знаннєва економіка : теорія і державна політика // Економіка і прогнозування. – 2003. – № 3. – С. 71-86.

169. Інвестиційні ресурси та пріоритетні напрями інноваційного розвитку / **Ю. М. Бажал, І. В. Одоцюк** // Економіка України : стратегія і політика довгострокового розвитку / [**Ю. М. Бажал...** та ін.] ; за ред. **В. М. Гейця** ; НАН України ; Ін-т екон. прогнозування – К. : Фенікс, 2003. – Розд. 6.4. – С. 684-694.

170. Інноваційно-технологічний розвиток країни як основа конкурентної політики у глобальному вимірі // Ефективність державного управління : практикум. Вип. 2 : Конкурентна політика / за заг. ред. **Івана Розпутенка** ; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів. – К. : К. І. С., 2003. – Розд. 12. — С. 207 – 222.

171. Кількісний аналіз наукового апарату джерельної бази статей вибраних фахових видань з економіки // Бюлетень ВАК України. – 2003. – № 4. – С. 19-28.

172. Экономика, базирующаяся на знаниях : теория и государственная политика // Економіка і прогнозування. – 2003. – № 3. – С. 79.

173. Ред. : Економічна теорія : наук. – теорет. журн. / Нац. акад. наук України, Мін-во освіти і науки України, Інститут економіки та прогнозування НАН України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана . – К., 2003 – . – Член редкол.

174. Рец. : ... Рец. на кн. Пан Л. В. Методичні матеріали до навчально-наукового семінару «Основи наукових досліджень». – К. : КМ Академія, 2003. – 69с.

175. Contemporary Issues of Innovation Policy in Transitive Economy: Lessons from Ukraine // Paper was reviewed and published as an electronic version of materials: Economy Forum II «Implementing Knowledge Economy Strategies: Innovation, Life-Long Learning, Partnerships, Networks, and Inclusion», Knowledge, 25-28 march 2003. – Helsinki : Organized by the world Bank and Government of Finland. – P.14.

2004

176. Знаннєва економіка – економіка конкурентоспроможності // Інформаційне Суспільство. Шлях України / фонд "Інформаційне Суспільство України". – К. : Фонд "Інформаційне Суспільство України", 2004. – С. 219-224.

177. Інформаційна економіка // Роль інформації у формуванні ринкової економіки : моногр. [Ю. М. Бажал ... та ін.] ; за заг. ред. **І. Розпуненка** ; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів. – К. : К. І. С., 2004. – С. 33-57.

178. Національна стратегія розвитку інформаційного суспільства України (Україна, 11 квітня 2004 р.) / [Бажал Ю. М. ... та ін. ; Фонд «Інформаційне Суспільство України», Громадська Робоча Група «Електронна Україна», міжнар. фонд. «Відродження»]. – [К.] : [ГРТ «Електронна Україна»], [2004]. – 40 с.

179. Розвиток країни як результат конкурентноздатної знаннєвої економіки // Розвиток суспільства : моногр. / Ю. Бажал ... [та ін.] ; за заг. ред. **Івана Розпуненка та Баррі Лессера** ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів. — К. : К. І. С., 2004. — С. 192.-205.

180. Розвиток національної інноваційної системи як складової українського інформаційного суспільства // Інформаційне Суспільство. Шлях України / фонд "Інформаційне Суспільство України". – К. : Фонд "Інформаційне Суспільство України", 2004. – С. 87-93.

181. *Цикл инновационной теории экономического развития // Закономерности и перспективы трансформации общества : материалы к V Междунар. Кондратьевской конф. Т. I. / под ред. **Ю. В. Яковца**. - М. : МФК, 2004.- С. 431-435.

182. Рец. : Фінансове забезпечення інновацій // Фінанси України. – 2004. – № 4. – С. 142–144. – Рец. на кн. : **Онишко С. В.** Фінансове забезпечення інноваційного розвитку . – Ірпінь. : Нац. акад. ДПС України, 2004. – 434 с.

183. Рец. : ... Рец. на кн. : **Борисенко З.** Основи конкурентної політики : підруч. / [рец. : **Ю. М. Бажал** ... та ін.] – К. : Таксон, 2004. – 704с.- (Ex professo).

184. Рец. : ... Рец. на кн. : Конкурентна політика держави як фактор розвитку економіки України : моногр. / рец. : **Ю. М. Бажал** ... [та ін.]. – К. : Таксон, 2004. – 346 с.

2005

185. Інвестиційний ресурс інноваційного розвитку // Інноваційний розвиток економіки : модель, система управління, державна політика / **Ю. М. Бажал** ... [та ін.] ; ред. **Л. І. Федулова** ; НАН України, Ін-т екон. прогнозування. – К. : Основа, 2005. – Розд.1.3. – С. 56-71.

186. *Національна конкурентоспроможність : постіндустріальна чи індустріальна економіка для України // Проблеми розвитку внутрішнього

ринку в умовах глобалізації : тези матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., (м. Київ, 17-18 листоп. 2005 р.).

187. Структурна трансформація економіки як чинник конкурентоспроможності країни // Конкурентоспроможність і сталий розвиток у глобальній перспективі : матеріали міжнар. наук. конф. з нагоди 10-ліття Відділу глобалістики, геополітики та геоekonomіки ІСЕМВ НАН України, м. Київ, 24 черв. 2005 р. / [наук. ред. : **О. Г. Білорус, В. М. Ворона**] ; НАН України, Ін-т світової економіки і міжнар. відносин, Ін-т соціології , Міжнар. асоціація «Україна-Римський клуб». – К., 2005. – С. 71-73.

188. Україна у світовому конкурентному середовищі // Економіка знань та її перспективи для України : наук. доп. / [**Ю. М. Бажал** ... та ін.] ; за ред. **В. М. Гейця** ; НАН України, Ін-т екон. прогнозування. – К. : [б. в.], 2005. – Розд. 1, § 1.3. – С. 17-23.

189. Evolutionary Dimension of the New Economy : The Case of Ukraine // Paper for European Association for Evolutionary Political Economy (EAPE). : 17th Annual Conference “A New Deal for the New Economy? Global and Local Developments and New Institutional Arrangements”, Bremen (Germany), November 10-12, – 2005. – CD-Rom.

2006

190. Дослідження ефективності економіки України : критика і бібліографія / **Ю. Бажал, О. Жолудь** // Економіка України – 2006. – № 10. – С. 90-92.

191. Еволюція концепцій і моделей // Україна у вимірі економіки знань / [**Бажал Ю. М.** ... та ін.] ; за ред. акад. НАН України **В. М. Гейця** ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. — К. : Основа, 2006. – Розд.1, § 1.2. – С. 27-38.

Згадка : Ніколаєв Є. Б. Теорія інформаційної економіки як парадигма економічної теорії : приклад методологічно сумнівного аналізу // Економічна теорія. – 2006. – № 4. – С.19-30. – (С. 25).

192. Какие тенденции на будущее заложил 2005 год? // Компаньон. – 2006. – № 1-2. – С. 26. – Думка експертів : **Ю. Бажала, І. Бураковского, І. Литовченка, Д. Боярчука**].

193. Конкуренция знаний : принятие Украиной Болонской конвенции // Компаньон. – 2006. – № 1-2. – С. 23.

194. Конкурентоздатність освіти як головний зміст Болонського процесу // Реформування вищої фінансово-економічної освіти в Україні в контексті положень Болонської декларації : матеріали наук.-пр. конф. – К. : УДУЕФ, 2006. – 223 с. – С. 46-50.

195. Політика формування економіки знань // Україна у вимірі економіки знань / [**Бажал Ю. М.** ... та ін.] ; за ред. акад. НАН України **В. М. Гейця** ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. — К. : Основа, 2006. – Розд. 5, § 5.1. – С. 353-362.

196. *Тези доповіді „Зачароване коло української інноваційної системи : зайнятість проти ефективності” // Соціальна та політична економіка праці :

нові виміри : зб. матеріалів Міжнар. наук. симп. / Європ. асоц. еволюц. політ. економіки (ЕАЕРЕ), Санкт-Петербурзький держ. ун-т. – 2006.

197. Фінансове посередництво як фактор економічного зростання // Тенденції та перспективи розвитку фінансового посередництва в Україні : тези виступів учасників Круглого столу, м. Київ, 23 берез. 2006 р. / М-во освіти та науки та ін. ; [відп. за вип. **Т. О. Плисак**]. – К. : [КНЕУ], 2006. – С. 6-11.

198. Рец. : Дослідження ефективності економіки України // Економіка України. – 2006. – № 10. – С. 90-92. – Рец на кн. : **Гончарук А. Г.** Эффективность экономики Украины : анализ и прогнозирование. – О. : Астропринт, 2005. – 223с.

199. *A Vicious Circle of the Ukrainian Innovation System : Employment vs Efficiency // *The 1st EAEPE Symposium Social and Political Economy of Labor : New Dimensions*, (June 29 – July 1, 2006.) / The Saint-Petersburg State University, Saint-Petersburg, Russia. – 2006.

2007

200. Актуальність ідей М. І. Туган-Барановського для теорії економічного розвитку // Михайло Іванович Туган-Барановський : особистість, творча спадщина і сучасність / [**Ю. Бажал** ... та ін.] ; під заг. ред. **О. О. Шубіна, А. А. Садекова** ; М-во освіти і науки України, Донецьк. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк : Каштан, 2007. – С. 196-213. – Прим. : С. 196-213.

201. Банківська система та пропозиція грошей : тема семінару 7-го до курсу "Макроекономіка". – К. : [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА], 2007. – 5 с. – Включ. бібліогр.

202. Взаємодія безробіття та інфляції : тема семінару 8-го до курсу "Макроекономіка". – К. : [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА], 2007. – 3 с. – Включ. бібліогр.

203. Вступ до курсу "Макроекономіка". – К. : [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА], 2007. – 2 с. – Включ. бібліогр.

204. Вступ // М. І. Туган-Барановський та Г. С. Сковорода : науково-пізнавальна проща до місць життя видатних українців : матеріали мобільного семінару Київ-Чорнухи-Лохвиця / [упоряд. **Ю. М. Бажал**] ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Ф-т екон. наук. – К. : [б. в.], 2007. – С. 4-6.

205. Державна політика формування економіки знань // Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України : у 3 т. Т. 1 : Економіка знань – модернізаційний проект України / за ред. **В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка** ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування, Укр. форум. – К. : Фенікс, 2007. – Розд. 4, § 4.1. – С. 303-315.

206. Доля теорії : 100-річчя класичної праці М. І. Туган-Барановського і сучасність // М. І. Туган-Барановський та Г. С. Сковорода : науково-пізнавальна проща до місць життя видатних українців : матеріали мобільного семінару Київ-Чорнухи-Лохвиця / [упоряд. **Ю. М. Бажал**] ; Нац. ун-т

"Києво-Могилянська академія", Ф-т екон. наук. – К. : [б. в.], 2007. – С. 18-31.
– Бібліогр. у підряд. прим.

207. *Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України : зб. наук. пр. Вип. 1 : Інноваційна політика України : проблеми та перспективи / **Юрій Миколайович Бажал** ... [та ін.] ; **Володимир Павлович Горбулін** (заг. ред.) ; Держ. підприємство "Науково-виробничий центр "Євроатлантикінформ". – К. : Євроатлантикінформ, 2007. — 263с.

208. Еволюція концепцій і моделей економіки знань // Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України : у трьох томах. Т. 1 : Економіка знань – модернізаційний проект України / за ред. : **В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка** ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування, Укр. форум. – К. : Фенікс, 2007. – Розд. 6, §. 6.2. – С. 462-474.

209. Економічне зростання : тема семінару 10-го до курсу "Макроекономіка" / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА]. – К., 2007. – 6 с. – Включ. бібліогр.

210. Макроекономіка : навч.-метод. матеріал (практикум до семінарів) – К. : Пульсари, 2007. – 96 с. – Включ. бібліогр.

211. Макроекономіка : робоч. темат. план / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА]. – К., 2007. – 7 с. – Включ. бібліогр

212. Макроекономіка як наука : тема семінару 1-го до курсу "Макроекономіка" / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА]. – К., 2007. – 2 с. – Включ. бібліогр.

213. Макроекономічна модель країни : тема семінару 3-го до курсу "Макроекономіка" / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА]. – К., 2007. – 12 с. – Включ. бібліогр.

214. Макроекономічна політика : тема семінару 11-го до курсу "Макроекономіка" / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА. – К., 2007. – 5 с. – Включ. бібліогр.

215. Макроекономічна рівновага : тема семінару 2-го до курсу "Макроекономіка"/ [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА]. – К., 2007. – 2 с. – Включ. бібліогр.

216. М. І. Туган-Барановський : біограф. нарис // М. І. Туган-Барановський та Г. С. Сковорода : науково-пізнавальна проща до місць життя видатних українців : матеріали мобільного семінару Київ-Чорнухи-Лохвиця / [упоряд. **Ю. М. Бажал**] ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Ф-т екон. наук. – К. : [б. в.], 2007. – С. 7-17.

217. Модель відкритої економіки малої країни : тема семінару 9-го до курсу "Макроекономіка" / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА] – К., 2007. – 5 с. – Включ. бібліогр.

218. Модель врівноваження товарного та грошового ринків : тема семінару 4-го до курсу "Макроекономіка" / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА] – К., 2007. – 6 с. – Включ. бібліогр.

219. Національна інноваційна система : зарубіжний досвід, стан в Україні : аналіт. матеріали до Парлам. слухань / ред. : **В. М. Гесць Л. І.**

Федулова ; НАН України, Інститут економіки і прогнозування. – К. : Ін-т економіки та прогнозування, 2007. – С. 87-97.

220. Попит на гроші : тема семінару 6-го до курсу "Макроекономіка" / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА]. – К., 2007. – 6 с. – Включ. бібліогр.

221. Проблеми фіскальної політики : тема семінару 5-го до курсу "Макроекономіка" / [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА] – К., 2007. – 4 с. – Включ. бібліогр.

222. Розвиток великих підприємств у інноваційній системі України та шляхи її вдосконалення // Корпоративні структури в національній інноваційній системі України : моногр. / за ред. **Л. І. Федулової** ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – К. : УкрІНТЕІ, 2007. – Розд. 3, § 3.3.- С. 190-202.

223. Роль великих підприємств у реалізації інноваційної моделі економічного розвитку країни : теорія і практика // Корпоративні структури в національній інноваційній системі України : моногр. / за ред. **Л. І. Федулової** ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – К. : УкрІНТЕІ. – 2007. – Розд. 3, § 3.1. – С. 167-177.

224. Список рекомендованої літератури до курсу "Макроекономіка" [каф. екон. теорії ф-ту екон. наук НаУКМА]. – К., 2007. – 4 с.

225. Сродність ідей та особистостей філософа Г.С. Сковороди та економіста М. І. Туган-Барановського // М. І. Туган-Барановський та Г. С. Сковорода : науково-пізнавальна проща до місць життя видатних українців : матеріали мобільного семінару Київ-Чорнухи-Лохвиця / [упоряд. **Ю. М. Бажал**] ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Ф-т екон. наук. – К. : [б. в.], 2007. – С. 38-46.

226. Сучасні світові тенденції інноваційного розвитку великих корпоративних структур у наукомісткому секторі // Корпоративні структури в національній інноваційній системі України : моногр. / за ред. **Л. І. Федулової** ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. – К. : УкрІНТЕІ. – 2007. – Розд. 3, § 3.2. – С. 177-190.

227. Україна та шляхи створення знаннєвої економіки // Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України : зб. наук пр. / [за заг. ред. **В. П. Горбуліна, Бажала Ю. М.** ... та ін.] ; Держ. підприємство «Науково-виробничий центр «Євроатлантикінформ». – К. : [ДП НВЦ «Євроатлантикінформ»], 2007. – Вип. 1 : Інноваційна політика України : проблеми та перспективи. – С. 63-70.

228. Україна у світовому конкурентному середовищі // Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України : у 3 т. Т. 1 : Економіка знань – модернізаційний проект України / за ред. **В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка** ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування, Укр. форум. – К. : Фенікс, 2007. – Розд. 2, § 2.2. – С. 117-130.

229. Упоряд. : М. І. Туган-Барановський та Г. С. Сковорода : науково-пізнавальна проща до місць життя видатних українців : матеріали мобільного семінару Київ-Чорнухи-Лохвиця / упоряд. **Ю. М. Бажал** ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Ф-т екон. наук. — К. : [б. в.], 2007. — 60с. : фотоіл.

230. *Knowledge Economy and Innovation Growth in Ukraine : fantasy or inevitability? : Paper to The international scientific dual-conference "Towards Knowledge-Based Economy" and "Enterprise Management : Diagnostics, Strategy, Effectiveness" (Riga, Latvia, 12-13 April 2007). — Riga : RTU Publishing House, 2007. — С. 15-16.

231. Ukraine-Belarus economic relations // External economic relations of Belarus. Electronic Publications of Pan-European Institute / Kauppakorkeakoulu Turku School of Economics. — 2007. — № 8.- P. 151-181.

2008

232. Захист прав інтелектуальної власності як вимір глобальної конкурентоздатності економіки України // Глобальна модернізація і сталий розвиток : соціальні імперативи і економічні стратегії : матеріали Міжвід. наук.-теорет. конф. / відп. ред. **О. Г. Білорус**. — К. : Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2008. — С. 49-56.

233. Знаннєва економіка : слово та діло // Монітор конкурентоспроможності. — 2008. — № 1-2. — С. 67-70.

234. Магістерська програма з економічної теорії в Україні : концепція форми і змісту : [аналізуються концептуальні принципи побудови сучасних магістерських програм з економічної теорії, розглядається світовий досвід організації та змістовного наповнення таких програм, узагальнюються відповідні сучасні тенденції розвитку, зокрема в контексті Болонського процесу] // Економічна теорія. — 2008. — № 1. — С.66-84.

235. Теорія соціально-технологічної парадигми як методологія визначення пріоритетів економічного розвитку України // Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів : моногр. : у 2 ч. Ч. 1 / за ред. **В. М. Гейця, А. А. Мазаракі**. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. — 389 с. — С. 128-145.

236. Технологія економічного прориву. — К. : Рада конкурентоспроможності України, 2008. — С. 67-70.

237. Economical environment improvements for innovation management in Ukraine // 5-th International Scientific Conference Business and Management' 2008 : Conference Proceedings [Vilnius, Lithuania, May, 16-17 2008] / [Ed. **A. Pabedinskaitė**] ; International North German Academy of Informatology... et all. — Vilnius : "Technika", 2008. — P. 169-170. — 1 електрон. опт. диск.

2009

238. Вища освіта як фактор конкурентоспроможності країни : Україна в контексті євроінтеграції // «Міжнародне науково-технічне співробітництво» : матеріали V (XVII) Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 12-13 берез. 2009 р. /

М-во освіти і науки України ... [та ін.] ; [редкол. : **В. Г. Герасимчук** (відп. ред.) ... та ін.]. – К. : НТУУ «КПІ», 2009. – С. 108.

239. Інноваційно-технологічна динаміка українського експорту та антикризова перспектива // Інноваційно-технологічний розвиток України : стан, проблеми, стратегічні перспективи : аналітичні матеріали до Парламентських слухань "Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів" / [**Ю. М. Бажал** ... та ін. ; за ред. **Л. І. Федулової, Г. О. Андрищука**] ; Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. – К., 2009. – С. 144-155.

240. Конкурентноспроможність економіки України в умовах Євроінтеграції // Євроінтеграційний розвиток фінансової системи України / за ред. **І. Я. Чугунова**. – К. : Акад. фін. упр., 2009. – С. 90-130.

241. Цілі входження України в європейський інтелектуальний простір та ефективність реальної освітньої політики // Проблеми та перспективи входження України в європейський інтелектуальний простір : освітні аспекти : зб. наук.-експертних матеріалів / Нац. ін-т стратегічних досліджень / **Н. В. Грицяк** (ред.). – К. : НІСД, 2009. – С. 23-32.

242. Шляхи підвищення вартості людського капіталу в перехідній економіці / **Ю. М. Бажал, М. В. Михалевич** // Економіка і прогнозування. – 2009. – № 4. – С. 5-32.

243. The Techno-Economic Paradigms conception and the Cyclical Vulnerabilities of Economic Development (focusing on European transitive countries) // Materials of The International conference "Economies of Central and Eastern Europe : Convergence, Opportunities and Challenges", 14-16 June 2009, Tallinn, Estonia.

244. Technological Determinism of the Knowledge Economy Building in Transitive Countries // KSI Transactions on KNOWLEDGE SOCIETY : A publication of the Knowledge Society Institute, Jan II, Vol. 3 : II International science conference «Knowledge society». III International science conference for Young Researches «Technical Scitnce and industrial management». – 2009. – September. – P. 13-16.

245. Paper to 7th International Conference 2009: "Inclusive Growth, Innovation and Technological Change: education, social capital and sustainable development", October 6-8, 2009, Dakar, Senegal.

2010

246. Теорія соціально-економічного укладу і сучасне державне антикризове управління // Формування ринкової економіки : зб. наук. пр. Спец. вип. : Державне антикризове управління національною економікою : світовий досвід та проблеми в Україні. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 13-15.

247. Technological Determinism of Current Crisis // Актуальні проблеми міжнародних відносин : зб. наук. пр. – Вип. 91. ч. II. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – К. : 2010. – 185 с. – С. 17-18.

248. The Identification of Core Industrial Sectors for Future Economic Development in Ukraine // The 6th International Scientific Conference "Business

and Management 2010". Vol. 1. Selected papers. – Vilnius : Technika, 2010. – P. 342-347.

249. The Neo-Schumpeterian Conception of Economic Growth as Recipe to Overcome Current Crisis [Electronic resource] // 13th Conference of the International Joseph A. Schumpeter Society «Innovation, Organisation, Sustainability and Crises». - Aalborg University, Denmark, 21-24 June 2010. – USB Flash накопичувач.

250. Reindustrialisation or Postindustrial Development : Innovation Policy Debate in Ukraine [Electronic resource] // International Scientific Conference "Innovation Driven Entrepreneurship" BMRA2010. Conference Proceedings. – Vilnius, The ISM University of Management and Economics, Emerald Group Publishing Ltd., 2010. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

Меморіальна проща до садиби М.І.Туган-Барановського, 2008 р.

Інноваційний семінар магістерської програми, 2010 р.

Конвокація 2010. Викладачі ФЕН

Іменний покажчик

Алейнікова О. В. **5**
Александрова В. П. **2, 50, 52 56, 58, 60, 64-65, 93, 119, (152), 156**
Андрощук Г. О. **239**
Ассонов Г. Ф. **42**
Бажал Ю. М. (Бажал Ю. Н.) **(2), (6), 14, 22, 23, 24,27, 31, 35, 40, 42, 44-45, 47, 49, 51, 54, 56-57, 61, 66 [2], 67, 68 [2], 69, 72, 77, 79 [2], 87, 93-94, 100, 107-110, 112-113, 119, 120 [2], 128-129, 139, 140-141, 155 [2], 156-158, 163, 169 [2], 177-179, 183-185, 188, 190-192, 195, 200, 204, 206-207, 216, 225, 227, 229, 239, 242**
Базилевич В. Д. **126**
Белашов Л. А. **38**
Білорус О. Г. **187, 232**
Бойцун Н. Є. **151**
Борисенко З. М. **7, 183**
Боярчук Д. **192**
Бураковський І. В. **167, 192**
Варналій З. С. **104**
Ветрова Н. М. **13 [2]**
Виленский М. А. **45, 53**
Власова І. В. **20**
Волощенко О. И. **61**
Ворона В. М. **187**
Гадзало А. Я. **21**
Гесць В. М. **90, 169, 188, 191, 195, 205, 208, 219, 228, 235**
Герасимчук В. Г. **238**
Герасимчук М. (Герасимчук Н. С.) **64, 88**
Гончарук А. Г. **198**
Горбулін В. П. **207, 227**
Гордань В. И. **43**
Горкіна Л. П. **162**
Грицяк Н. В. **241**
Губашина Л. А. **70**
Дегтярь А. О. **10**
Дерябин А. А. **62**
Дзюба І. М. **2**
Дронов Ф. А. **35**

Емельянов А. С. **55**
Епархин Ю. П. **44**
Ерохин С. А. **69**
Есипова В. Е. **60**
Єхануров Ю. **138-142, 145, 147, 148-150, 157**
Жолудь О. **190**
Завгородняя Е. А. **14**
Загорская Т. П. **52**
Зайцев А. П. **77**
Злупко С. М. **95**
Иванов В. Г. **63**
Иванченко В. Г. **66**
Іванова Н. Ю. **128, 163**
Іщенко А. **167**
Кваснюк Б. Є. **205, 208, 228**
Кикоть В. И. **13**
Козуб В. М. **44**
Корнійчук Л. Я. **144**
Кошанов А. К. **80**
Криклій А. С. **12**
Кубенко И. М. **42**
Кузьменко В. П. **105**
Курас І. В. **104**
Курманбаева Б. Ж. **26**
Ленін **(91)**
Лессер Баррі **179**
Литовченко І. **192**
Мазаракі А. А. **235**
Малий І. Й. **122**
Мамонова А. В. **22**
Мейстржик М. **68**
Меньшов А. А. **54, 61**
Михалевич М. В. **242**
Мороз В. М. **10**
Найденов В. С. **69 [2]**
Ніколаєв Є. Б. **191**
Оболенська Т. Є. **122**
Одотюк І. В. **169**
Онишко С. В. **8, 182**

Осецький В. Л. **3**
Палий В. Ф. **29**
Пан Л. В. **174**
Пасхавер А. И. **37, 66, 68, 72**
Петров Д. Г. **37**
Петрович Э. И. **35**
Плисак Т. О. **197**
Подкуйко Н. Д. **58**
Подолінський С. **(144)**
Покотило Т. В. **16**
Полтавець В. І. **103**
Прокопенко І. А. **22**
Розпутенко І. **138-142, 145, 147-150, 153, 157-160, 166, 170, 177, 179**
Руденко М. **113**
Рыбанова С. Б. **37**
Савченко П. В. **48**
Савчук В. С. **122**
Садекова А. А. **107, 200**
Семиноженко В. П. **205, 208, 228**
Сковорода Г. С. **(204), (206), (216), (225), (229)**
Сосновська Т. О. **11**
Степанов О. П. (Степанов А. П.) **93, 127**
Стігліц Дж. **167**
Сумин В. А. **54**
Теляча Л. П. **23**
Тільний Є. О. **127**
Туган-Барановський М. І. **(91), (95), (97), (107), (128), (131), (162), (200), (204), (206), (216), (225), (229)**
Федулова Л. І. **15, 27, 107, 185, 219, 222-223, 226, 239**
Філіпенко А. С. **118**
Фтомова А. Г. **41**
Ханов М. М. **17**
Хмелевський Є. І. (Хмелевский Е. И.) **52, 94**
Хомра А. У. **39**
Храмов А. А. **30, 32, 47**
Цыбульская Л. А. **24**
Черняк В. К. **81**
Чирков В. Г. **35**
Чугунова І. Я. **240**

Чумаченко Н. Г. **59**
Чучман Ю. **88**
Шатохина М. Н. **35**
Шевчук В. О. **113, 144**
Шегинська Н. З. **4**
Шубіна О. О. **107, 200**
Шумпетер Й. **(128)**
Шутаева Е. А. **18**
Яковец Ю. В. **181**
Яковлєв В. А. **94**
Ямпольский С. М. **64**
Яремко Л. **19**
Auriol L. **164**
Bazhal Yuri **83**
Inzelt Annamaria **82, 164**
Olexandrovsky O. **83**
Pabedinskaitė A. **237**

Зміст

Від укладача	4
Бажал Ю.М. Автобіографія творчого шляху	5
Юрій Миколайович Бажал. Основні дати життя і діяльності.....	20
Матеріали про вченого.....	31
Бібліографія друкованих праць Юрія Миколайовича Бажала.....	35
Іменний покажчик.....	60